

Folk tandvården Stockholm

Hållbarhetsrapport 2020

Folk tandvården arbetar för att göra alla munnar i Region Stockholm gladare, friskare och mer jämlika

Denna hållbarhetsrapport för räkenskapsåret 2020 är en del av förvaltningsberättelsen för Folk tandvården Stockholms län AB med organisationsnummer 556574-3597.

Innehållsförteckning:

1. Folktandvårdens hållbarhetsarbete	4
2. Folktandvårdens verksamhet och styrning	5
2.1 Så styrs Folktandvården	6
2.1.1 Styrande dokument inom hållbarhet	7
2.2 Intern kontroll och riskarbete.....	9
3. Väsentlighetsanalys och intressentdialog	10
3.1 Vikten av intressentdialog – Omvärld och intressenter	11
3.2 Prioriterade hållbarhetsfrågor	12
4. Folktandvårdens hållbarhetsprogram 2017-2021	14
4.1 God och jämlik tandvård	16
4.1.1 Tandvård under covid-19	17
4.1.2 Hälsofrämjande arbete	19
4.1.3 Bidra till förbättrad folkhälsa.....	23
4.1.4 Jämlik tandvård	23
4.1.5 Fokus på barn och unga och barns rättigheter	25
4.1.6 Nationella minoriteter	27
4.1.7 Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	28
4.1.8 Folktandvården följer regionens HBT-policy	29
4.1.9 Miljöbelastande läkemedel och korrekt förskrivning av antibiotika	29
Antibiotikaanvändningen under covid-19-pandemin 2020	31
4.1.10 Säkra, miljö- och hälsovänliga behandlingar, produkter och utrustning	35
4.2 Attraktiv arbetsgivare	38
4.2.1 Hälsofrämjande arbete och sjukfrånvaro	41
4.2.2 En trivsamt och säker arbetsmiljö för alla.....	42
4.2.3 Utbildning och utveckling	43
4.2.4 Samverkan och dialog med arbetstagarorganisationerna	44
4.3 Minskad klimatpåverkan och resursförbrukning	45
4.3.1 Minska klimatpåverkan från lustgas genom destruktion	47
4.3.2 Energi.....	48
4.3.3 Klimatpåverkan från tjänsteresor	52
4.3.4 Minskad miljöpåverkan med hjälp av IT och återanvändning av IT-utrustning.....	55

4.3.5	Minska klimatpåverkan från plaster och engångsmaterial	56
4.3.6	Effektiv textilhantering och hållbara textilmaterial.....	61
4.4	Process för hållbar upphandling	62
4.4.1	Hållbar upphandling inom Region Stockholm	62
4.4.2	Smarta inköp och lagerhållning av dentala material	63
4.5	Motverkande av korruption.....	63
4.6	Hållbarhetsfokus i ny teknik, innovation och forskning	64
5.	Övrigt miljöarbete	67
5.1	Miljöutbildningar i Folktandvården	67
5.2	Ekologiska livsmedel	67

1. Folktandvårdens hållbarhetsarbete

Hållbar utveckling handlar om att säkerställa goda livsvillkor för alla människor nu och i framtiden. Människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och en sund ekonomi är en förutsättning och ett medel för hållbar utveckling.

Enligt Folktandvårdens hållbarhetspolicy och målbild 2025 ska Folktandvården tänka miljö- och hållbarhet i alla beslut och processer, vilket skapar långsiktigt värde för medarbetare, kunder, samhälle och miljön.

Efter tidigare genomförd väsentlighetsanalys, som skett i dialog med våra viktigaste intressenter, har Folktandvården tagit fram ett hållbarhetsprogram med fokusområden och mål som sträcker sig till 2021. Vårt gemensamma mål är att göra alla munnar i Region Stockholm gladare, friskare och mer jämlika.

**God och
jämlik tandvård**

**Klimatsmart och
resurseffektivt**

**Attraktiv
arbetsgivare**

2020 var ett annorlunda år där coronapandemin var i fokus och genomsyrade allt vårt arbete. Under våren gick vi från brist på tandvårdsutbildad personal till brist på arbete för majoriteten av våra medarbetare till följd av materialbrist inom sjukvården. Materialbristen gjorde att vi fick dra ner vår vårdproduktion för att frigöra skyddsutrustning till sjukvården. Som en konsekvens av detta infördes även korttidsarbete från den 4 maj till och med den 22 juni. Trots detta turbulenta år har vi kunnat ställa om vår verksamhet och uppfylla många av våra hållbarhetsmål.

En god och jämlik tandvård skapar förutsättningar för en hållbar utveckling av samhället. Folktandvårdens insatser för mun- och folkhälsan är därför en viktig del i arbetet för hållbar utveckling i stockholmsregionen. Folktandvårdens främsta hållbarhetsmål är att arbeta för att bibehålla och förbättra munhälsan hos invånarna i Stockholm. Den tandvård vi utför ska vara av god kvalitet, utan farliga kemikalier och patientsäkerhet är en naturlig del i vårt arbetssätt. En god tandvård innebär även att vi arbetar med hållbara upphandlingar och inköp samt motverkande av korruption och respekt för mänskliga rättigheter.

Att våra medarbetare trivs med sitt arbete är en förutsättning för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet där Folktandvården ses som en attraktiv arbetsgivare. En prioriterad fråga i hållbarhetsarbetet är därför en god och säker arbetsmiljö. Folktandvården ska vara en arbetsgivare som engagerar, attraherar och utvecklar medarbetare.

Genom klimatsmarta val av material, transporter, ny teknik, energi och effektiva arbetssätt kan Folktandvården minska sin klimatpåverkan och resursförbrukning. Återanvändning och återvinning är också viktiga frågor och alla våra kliniker arbetar aktivt med avfallshantering. Att tänka i ett livscykelperspektiv är en utmaning men viktigt för att kunna minimera vår miljöpåverkan och göra de val som är rätt samt de som ger mest effekt.

Folktandvården hållbarhetsprogram och resultat för 2020 som präglats mycket av coronapandemin beskrivs i kapitel 4.

2. Folktandvårdens verksamhet och styrning

Folktandvården Stockholm erbjuder barn, ungdomar, vuxna och äldre allt ifrån undersökningar till mer avancerad tandvård. Med cirka 80 kliniker och över 1,1 miljoner besök under 2020, är vi den största tandvårdsaktören i Stockholmsregionen. Våra kliniker finns på drygt 60 geografiska platser i länet från Norrtälje i norr till Nynäshamn i söder. Vi har dessutom 4 tandtekniska laboratorier. Över 70 procent av barnen och drygt 30 procent av de vuxna får sin munhälsa omhändertagen av Folktandvården Stockholms cirka 2 000 medarbetare.

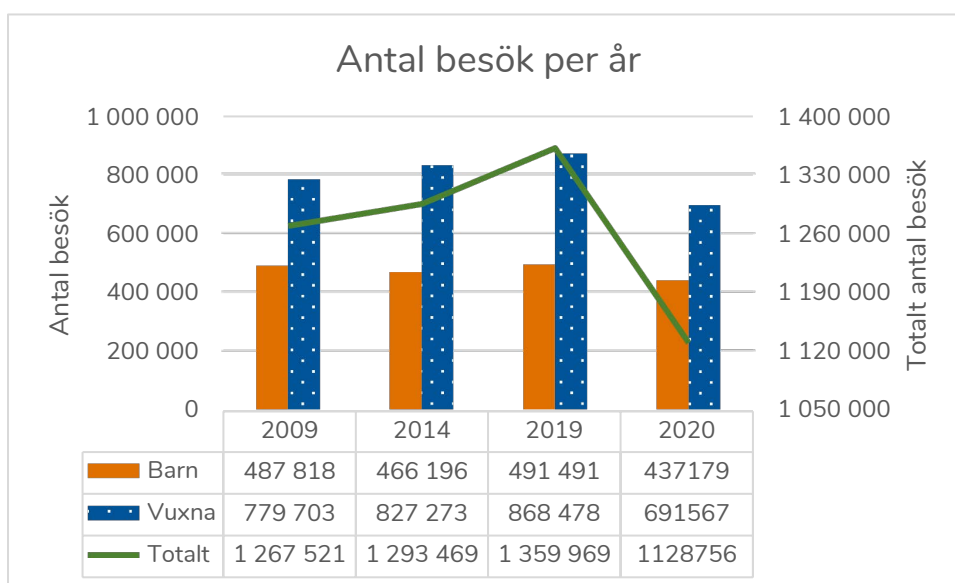

Diagram över antal besök i Folktandvården Stockholm (barn: upp till 19 år)

Folktandvården Stockholm är ett aktiebolag som ägs till 100 procent av Landstingshuset i Stockholm AB, som i sin tur ägs av Region Stockholm. Den vinst som Folktandvården Stockholm genererar, går tillbaka till våra ägare som använder pengarna till bland annat vård och kollektivtrafik i regionen. Folktandvårdens ekonomiska resultat före bokslutsdispositioner för 2020 blev 112,5 miljoner kronor och ägarens resultatkrav på 112,5 miljoner kronor har därmed uppnåtts.

Vad gäller övergripande styrning av regionens och Folktandvårdens hållbarhetsarbete beslutar fullmäktige om styrande dokument samt övergripande mål och/eller indikatorer för hur nämnder och bolag ska bedriva sin verksamhet när det gäller miljö, social hållbarhet, personal och antikorrup­tion. Utfall följs upp i samband med årsrapportering. Mål, beslutade i fullmäktiges budget, är överordnade andra mål men inom miljöområdet finns även mål i regionens Miljöprogram 2017–2021, som följs upp i en årlig miljöredovisning.

2.1 Så styrs Folktandvården

Folktandvårdens befintliga styrmodell är i linje med Region Stockholms modell för integrerad ledning och styrning, även om vissa anpassningar har gjorts. Folktandvården strävar efter att uppnå en sammanhållen planerings- och uppföljningsprocess där utgångspunkten är Region Stockholms budget och övriga styrande dokument från regionen. Ett arbete pågår för att utveckla processerna för planering och uppföljning, för att skapa en mer ändamålsenlig process där hela verksamheten har möjlighet att vara med och bidra till bolagets affärsplan.

En affärsplan med fokus på vad som ska uppnås tas fram med utgångspunkt i Region Stockholms budget där det specifika ägardirektivet ligger till grund för strategiska vägval och där mål och indikatorer från budgeten mappas in under de fokusområden som Folktandvården har i affärsplanen. Detta, tillsammans med en omvärldsanalys, ligger sedan till grund för de delmål som tas fram för bolaget för att uppnå måloppfyllnad.

Fokus ligger på att identifiera gap och vad som behöver uppnås för att göra förflyttningar i rätt riktning för att stänga gapen. På övergripande nivå är det framför allt bolagets styrelse och ledning som arbetar fram målen till affärsplanen efter återkoppling från verksamheten. När affärsplanen är framtagen och beslutad av bolagsstyrelsen, tar ledningsgruppen fram en aktivitetsplan på övergripande nivå med fokus på hur målen ska uppnås. Aktiviteterna fördelas sedan ut till avdelningarna på huvudkontoret samt respektive affärsområde. Med utgångspunkt i affärsplanen och de övergripande aktivitetsplanerna tar sedan respektive klinik fram aktivitetsplaner för att stänga de gap man har på respektive klinik för att uppnå uppsatta mål. Slutligen ligger dessa aktivitetsplaner till grund för de individuella handlingsplaner som tas fram i samband med de årliga medarbetarsamtalen. På så sätt ska, den röda tråden från Region Stockholms budget ner till individnivå, kunna upprätthållas.

Ambitionen för 2020 var att processen skulle utvecklas för att skapa möjlighet att öka delaktighet i framtagandet av affärsplan, från samtliga chefer i verksamheten. I praktiken skulle det ha inneburit att samtliga chefer samlats inför planeringsprocessen för att tillvarata den samlade kompetensen och kunskapen i större omfattning och tidigare i processen som input till nästkommande års affärsplan. På grund av pandemin gick det dock inte att genomföra planeringsprocessen som planerat, och bottom up-perspektivet blev lidande i viss mån. Avsikten är dock att kunna arbeta i enlighet med utarbetad process, även om fysiska möten kommer behöva begränsas även under en stor del av 2021.

Figuren beskriver Folktandvårdens styrmodell i planeringsprocessen.

Systematisk uppföljning av det ekonomiska resultatet görs månadsvis och aktivitetsplanerna följs upp löpande. På övergripande nivå (avdelnings- och affärsområdesnivå) följs aktivitetsplanerna upp kvartalsvis och måluppfyllnad rapporteras till vd vid kvartalsuppföljningsmöten.

Certifierat ledningssystem

Folktandvården har ett ledningssystem med arbetssätt som ger stöd för att hantera risker och möjligheter, och säkerställer att Folktandvården når uppsatta mål och ständigt förbättras. Ledningssystemet är även ett verktyg för att säkerställa att lagar och andra krav som ställs på Folktandvården av kunder, ägare, myndigheter och andra intressenter, uppmärksammas och följs.

Folktandvården är miljöcertifierad sedan 2005, enligt miljöledningsstandarden ISO 14001 som fastställer ett strukturerat arbetssätt för att nå miljömålen i hållbarhetspolicy. I slutet av 2018 blev vi även kvalitetscertifierade enligt ISO 9001:2015.

Miljö- och kvalitetscertifierat arbetssätt

Folktandvården är ett av få tandvårdsföretag som är miljö- och kvalitetscertifierade enligt ISO 14001 och ISO 9001.

Folktandvården genomförde uppföljande revision under 2020 och är fortsatt certifierade.

2.1.1 Styrande dokument inom hållbarhet

Folktandvårdens styrelse godkänner verksamhetens långsiktiga målbild och årliga affärsplan och vd godkänner gällande hållbarhetspolicy.

Region Stockholm beslutar om övergripande styrande dokument samt övergripande mål och/eller indikatorer för hur nämnder och bolag i regionen ska bedriva sin verksamhet när det gäller miljö, social hållbarhet, personal och antikorruption. Utfall följs upp i samband med årsrapportering. Mål beslutade i fullmäktige är överordnade andra mål, men inom miljöområdet finns också mål i regionens miljöprogram 2017–2021, som följs upp i en årlig miljöredovisning.

Övergripande styrdokument:

- Vårdavtal, förfrågningsunderlag
- Ägardirektiv
- Budget 2020 för Region Stockholm, RS 2019–0829
- Målbild och affärsplan – Folktandvårdens hållbarhetsprogram är integrerat i styrdokumenterna
- Riktlinjer för inköp, LS 2018–0667
- Folktandvårdens hållbarhetspolicy

Miljö

- Folktandvårdens hållbarhetsprogram 2017- 2021
- Budget 2020 för Region Stockholm, RS 2019–0829
- Miljöprogram 2017–2021, LS 2015–0092
- Riktlinjer för miljöarbete, LS 2015–0092
- Policy för inköp, LS 2017–1197 (Regionstyrelsen Rev 2019-06-18, LS 2018-0667)
- Uppförandekod för leverantörer, LS 1303–0353

Socialt ansvarstagande

- Budget 2020 för Region Stockholm, RS 2019–0829
- Policy för inköp, RS 2019-0667
- Riktlinjer för inköp, RS 2019-1148
- Uppförandekod för leverantörer, LS 1303–0353
- Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, 2016–0469
- Jämställdhetspolicy, LS 0501–0052
- Folkhälsopolicy, LS 2016–0138
- Åtgärdsplan avseende nationella minoriteter och rätten att använda minoritetsspråk, LS 1003–0199
- Handlingsplan för arbetet med Barnkonventionen, LS 0503–0549

Personal

- Budget 2020 för Region Stockholm, RS 2019–0829
- Personalpolicy, LS 0909–0750
- Kompetensförsörjningsstrategi, LS 2015-0998
- Samverkansavtal om arbetsmiljö och medbestämmande, LS 0300–0088

Antikorruption

- Uppförandekod för leverantörer, LS 2013–0353
- Uppförandekod för Region Stockholm, LS 2017–1198
- Riktlinjer för antikorruption och representation, LS 2015–1342
- Policy för inköp, LS 2019–0667

- Riktlinjer för inköp, LS 2019–1148
- Uppförandekod för leverantörer, LS 2013–0353

2.2 Intern kontroll och riskarbete

Folktandvården har arbetat systematiskt och integrerat med intern kontroll av risker, inom verksamhetens olika delar. Bolaget är sedan tidigare kvalitets- och miljöcertifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001 och har arbetat i enlighet med Folktandvårdens certifierade ledningssystem.

Internkontrollplan har tagits fram av bolagets ledningsgrupp och beslutats av styrelsen. Internkontrollplanen med identifierade risker har även rapporterats till Region Stockholm.

Nya risker i samband med covid-19

Nya risker har uppenbarats under året i samband med covid-19 och för Folktandvårdens del avser det framför allt två risker:

- Brist på skyddsmaterial - under pandemins början medförde materialbristen att regionen uppmanade Folktandvården att dra ner verksamheten till ett minimum, med ett stort intäktsbortfall som konsekvens, och en stor vårdskuld som byggts upp.
- Förlorade marknadsandelar vuxna - då Folktandvårdens verksamhet har bedrivits i mycket begränsad omfattning under en period, så har Folktandvården varit tvungen att tacka nej till kunder som sökt sig till oss. I det fall patienter låter bli, eller väntar med att gå till tandläkaren, så finns även en risk för försämrad tandhälsa på sikt.

Information om hur Folktandvården arbetat under coronapandemin och vilka åtgärder som genomförts finns under avsnitt 4.1.1. Tandvård under covid-19.

Hantering av risker under 2020

I stort har arbetet med intern kontroll av identifierade risker genomförts som planerat trots pandemin. Vissa delar av arbetet har dock behövt genomföras genom digitala möten istället för som besök på klinik. Risker som dock påverkats av pandemin, och inte kunnat reduceras, är exempelvis risker som avser kompetensförsörjning och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Uppföljning av åtgärder för identifierade risker under 2020 har bland annat bestått av:

- Strukturerad avvikelshantering där exempelvis vårdavvikelser, miljöavvikelser, arbetsmiljöavvikelser och andra incidenter rapporteras och hanteras.
- Integrerad intern kontroll i bland annat bokslutsarbetet, egenkontroll på klinik och kvalitetsuppföljningar.

- Genomfört obligatoriska utbildningar exempelvis avseende informationssäkerhet, säkerhet, introduktionsutbildning och traineeutbildning för blivande chefer.
- Genomfört årliga riskanalyser avseende säkerhet i hela verksamheten, vid stora förändringar och vid projekt.
- Utvärdering av delegations- och attestordning, styrelsens arbetsordning och vd-instruktion för en mer ändamålsenlig intern kontroll.
- Genomfört förbättringsdagar, intern revision och extern kvalitets- och miljörevision på klinik.

3. Väsentlighetsanalys och intressentdialog

Under 2015 antog världens länder FN:s Agenda 2030 som fokuserar på tre lika viktiga perspektiv: Social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling. Agenda 2030 består av 17 globala mål vars syfte är att skapa hållbar utveckling. Åtta av dessa mål har identifierats som speciellt viktiga för Folktandvården Stockholms verksamhet. De globala målen har även varit ett underlag för Folktandvårdens väsentlighetsanalys och intressentdialog.

Bland FN:s 17 globala hållbarhetsmål har Folktandvården identifierat åtta mål som är särskilt viktiga för verksamheten.

Globala hållbarhetsmål som prioriteras i Folktandvården:

- Hälsa och välbefinnande
- Minskad ojämlikhet
- Jämställdhet
- Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Hållbar konsumtion och produktion
- Rent vatten och sanitet
- Bekämpning av klimatförändringar
- Hav och marina resurser

I Folktandvårdens väsentlighetsanalys har vi identifierat och prioriterat relevanta hållbarhetsaspekter där vi ser risker och möjligheter inom hållbarhetsområdet. Analysen bygger på en kartläggning av våra intressenters förväntningar och krav via intervjuer, enkäter

och annan kommunikation. Förutom vår ägare, Region Stockholm, och olika myndigheter som styr och reglerar vår verksamhet med styrdokument och lagstiftning, har vi identifierat andra viktiga intressenter som vi på olika sätt har dialog med.

3.1 Vikten av intressentdialog – Omvärld och intressenter

Till våra viktigaste intressenter hör kunder, medarbetare, ägare, samhället samt leverantörer och samarbetspartners. En aktiv löpande dialog och samverkan i den dagliga verksamheten är viktig för att utvecklas i takt med vår omvärld och marknad. Dialog ger oss samtidigt kunskap om vilka krav och förväntningar som finns på oss och på vårt hållbarhetsarbete och vad vi ska prioritera.

Kunder

För våra kunder är kundnöjdhet, god vårdkvalitet och tillgänglighet högst prioriterat. Våra kunder ställer även krav på socialt och miljömässigt ansvarstagande och förväntar sig att Folktandvården är ett ansvarstagande företag som välkomnar alla människor och arbetar aktivt för ett hållbart samhälle. Vårdgivare behöver effektiva lösningar för remittering och samverkan.

Medarbetare

Kompetens, säkerhet och stolthet hos medarbetarna är förutsättningar för vår utveckling. Medarbetarna behöver tillgång till information, väl fungerande system, en god arbetsmiljö, ständig kompetensutveckling, säkra miljö- och hälsovänliga material, behandlingar och produkter. Nuvarande och blivande medarbetare förväntar sig även att Folktandvården har, och tar ansvar, för ett aktivt miljö- och hållbarhetsarbete.

Ägare

Region Stockholm som ägare ställer krav på att Folktandvården agerar föredömligt, tar hänsyn till hållbarhetsaspekter och är långsiktigt lönsamt.

Samhället

Samhället är beroende av en väl fungerande och jämlik tandvård. För att leda utvecklingen på tandvårdsmarknaden krävs en god dialog med intressenter såsom vårdgivare, myndigheter, politiker, leverantörer och intresseorganisationer.

Leverantörer

Ett gott samarbete med våra leverantörer är en förutsättning för att få en god kvalitet i tandvården och för att driva verksamheten mot mer hållbara lösningar. Folktandvården genomför leverantörsuppföljningar och leverantörmöten och inför upphandlingar undersöker vi marknaden för att skaffa information om utbud och möjlighet till utveckling av nya produkter eller tjänster.

Intressentdialoger hjälper oss att bli bättre – möten med invånare i olika åldrar

Under 2020 har vi djupintervjuat barn under arbetet med att ta fram en ny film till fluortantens lektioner i årskurs 5. Vi har också infört ett digitalt kundforum för alla invånare och startat arbetet med att förbättra vår digitala tidbokning efter dialog med föräldrar.

Intressentdialoger 2020

Dialog med våra intressenter förs i en mängd kanaler och forum, allt från fokusgrupper till möten, enkäter och sociala medier.

Under 2020 har medarbetardialoger med vd Eva Ljung fortsatt, men periodvis stått på paus till följd av coronapandemin och risken för smittspridning.

Under året har vi genomfört en enkätundersökning med en skolklass 11-åringar och djupintervjuat en mindre grupp barn inför och under framtagandet av ny film till våra fluortanters och fluormäns lektioner i årskurs 5. Barnen har gett inspel och återkoppling under hela resan, från utvärdering av tidigare film till manus, ljud och animationer.

I somras införde vi ett digitalt kundforum för alla invånare. Genom att många hittar svar på sin fråga direkt och genom ökad samverkan mellan medarbetarna som svarar, har vi kortat svarstiderna, fått färre inkommande frågor och gett svar med högre kvalitet.

Vi har även arbetat vidare med resultatet från den kundresa för barnfamiljer som vi tog fram i slutet av 2019. Resultatet av djupintervjuer med vårdnadshavare till 9-13-åringar visade att de som helhet är nöjda med Folktandvården men att det ibland finns få tider när man vill boka om sitt barns tid online. En intern arbetsgrupp har arbetat med frågan som mynnat ut i ett pilotprojekt på en av våra kliniker. Uppföljning och eventuellt breddinförande planeras till nästa år.

I december månad startade vi en kvalitativ undersökning om prisinformation med kunder som nyligen besökt oss. Intervjuer och därefter analys, fortgår under början av 2021.

Den planerade fortsatta samverkan med stiftelsen En Frisk generation kring familjer i socioekonomiska svagare områden har i år ställts in på grund av pandemin. Vi avser fortsätta med samverkansprojektet nästa år.

3.2 Prioriterade hållbarhetsfrågor

Resultatet från tidigare genomförd väsentlighetsanalys har resulterat i ett hållbarhetsprogram med fokusområden som bygger på de risker och möjligheter som identifierats för Folktandvårdens hållbarhetsarbete. Målen i fokusområdena styrs även i de årliga affärsplanerna för prioriterade frågor. De frågor som vi inte målsätter styr vi på annat sätt i ledningssystemet.

Risker och möjligheter som identifierats och prioriteras:

- Förbättra munhälsan och förebyggande tandvård
- God vårdkvalitet och tillgänglighet. Jämlig tandvård.
- Forskning, innovation och ny teknik, digitalisering, webblösningar med mera.
- Jämlikhet, jämställdhet och mångfald.
- Etiskt uppförande och respekt för mänskliga rättigheter i egen verksamhet och i leverantörsled. Hållbara upphandlingar och motverkande av korruption.
- Behålla medarbetare och locka nya. Attraktiv arbetsgivare. Medarbetarnas kompetens, hälsa och säkerhet.

- Kemiska produkter, kemikalier i varor och innehåll i dentala material. Hälso- och miljöpåverkan.
- Antibiotikaresistens och utsläpp av läkemedel i vatten: Vid användning/behandling och vid tillverkning av läkemedel.
- Klimatpåverkan och förbrukning av resurser. Engångsmaterial, plaster, energi, lokaler, utrustning, transporter och IT. Återanvändning och återvinning. Avfallshantering. Livscykelperspektiv.

Aktiviteter och mål för att minimera väsentliga risker och ta till vara möjligheter beskrivs för de olika fokusområdena i Hållbarhetsprogrammet mer detaljerat i avsnitt 4.

4. Folktandvårdens hållbarhetsprogram 2017-2021

Enligt Folktandvårdens hållbarhetspolicy och målbild 2021 ska Folktandvården tänka miljö och hållbarhet i alla beslut och processer, vilket skapar långsiktigt värde för medarbetare, kunder, samhälle och miljö.

I vår kommunikation av Hållbarhetsprogrammet är det huvudfokus på tre områden: God och jämlik tandvård, Attraktiv arbetsgivare samt Klimat- och resurseffektivt arbete eftersom arbetet kring upphandling, korruption och ny teknik eller forskning, kan ha koppling till alla dessa tre områden. Folktandvårdens viktigaste hållbarhetsarbete är att bibehålla eller förbättra munhälsan. Det hål som inte behöver lagas är också det mest miljövänliga.

Bild: Noll hål, Folktandvårdens viktigaste hållbarhetsarbete.

Efter genomförd väsentlighetsanalys och omvärldsbevakning, som skett i dialog med våra viktigaste intressenter, har Folktandvården tagit fram följande fokusområden för vårt hållbarhetsprogram med mål fram till 2021:

- God och jämlik tandvård.
- Attraktiv arbetsgivare
- Klimat och resurseffektivt arbete
- Hållbara upphandlingar och inköp med livscykelperspektiv.
- Motverkande av korruption
- Hållbarhetsfokus i innovation, ny teknik och forskning.

För varje fokusområde finns mål och aktiviteter som är integrerade i Folktandvårdens hållbarhetsprogram, långsiktiga målbild eller årlig affärsplan.

Förbättra munhälsan – vårt viktigaste hållbarhetsmål

En god munhälsa är bra för både patient och miljö. Ju bättre tandhälsa, desto mindre användning och förbrukning av engångsmaterial, kemikalier, läkemedel och energi till utrustning och lokaler.

Det hål som inte behöver lagas är det mest miljövänliga.

Bild: Vårt viktigaste hållbarhetsarbete är att våra patienter har en god munhälsa hela livet. Bilden är tagen innan coronapandemin och stämmer inte med våra förstärkta hygien- och smittskyddsrutiner i samband med covid-19.

4.1 God och jämlik tandvård

En god och jämlik mun- och folkhälsa skapar förutsättningar för en hållbar utveckling av samhället. Folktandvårdens insatser för munhälsan är därför en viktig del i arbetet för en hållbar utveckling i Stockholmsregionen. Såväl medarbetare som kunder ska behandlas likvärdigt och ingen ska diskrimineras på grund av exempelvis kön, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller andra individuella egenskaper. I vårt arbete värnar vi om de mänskliga rättigheterna.

Majoriteten av befolkningen har en god munhälsa samtidigt som det finns stora skillnader mellan olika grupper. Folktandvården fäster stor vikt vid att skapa goda förutsättningar för att alla medborgare som söker vård, ska få likvärdiga förutsättningar till en god munhälsa.

Den tandvård som utförs ska vara patientsäker, av god kvalitet och utifrån bästa tillgängliga kunskap. De material och produkter som används ska vara utan farliga kemikalier.

På grund av covid-19 har tandvård genomförts i begränsad omfattning och viss verksamhet har fått skjutas upp eller ställas in. Detta kan påverka vårt viktigaste hållbarhetsmål, att bibehålla eller förbättra munhälsan. Mer information om tandvård under pandemin med covid-19, beskrivs i separat avsnitt.

Resultat 2020

- 94 000 aktiva frisktandvårdsavtal
- 40,7 % av 19-åringar är kariesfria
- 45 000 barn fick tandhälsoinformation av fluortant/-man
- 204 000 barn i obligatorisk ålder behandlades i allmäntandvården och 25 000 i specialisttandvården
- 250 000 nedladdningar av appen Rocka munnen
- 90 % korrekt förskrivna antibiotikarecept
- 11 % färre uthämtade antibiotikarecept men 8 % fler per 1000 besök jämfört med förra året
- 49 % minskning av miljöbelastande läkemedel jämfört med 2016
- 93 % av förskrivarna har utbildning i läkemedel och miljö
- Alla kliniker har genomfört kemikalieinventeringar och har digitala kemikalieförteckningar. Kemikaliekrav ställs i upphandlingar

Kvalitet och patientsäkerhet

Folktandvården arbetar efter de strategier för kvalitet och patientsäkerhet som utvecklats av Socialstyrelsen, där en god och säker tandvård kännetecknas av kunskapsbaserad och ändamålsenlighet, säkerhet, patientfokusering, effektivitet, jämlikhet och vård i rimlig tid.

Folktandvårdens ledningssystem är en viktig del i patientsäkerhetsarbetet och här finns viktiga processer och riktlinjer för klinikernas arbete beskrivna. Ledningssystemet är certifierat enligt ISO 9001:2015.

Folktandvårdens arbete med att öka patientsäkerheten bygger på ett strukturerat förbättringsarbete med ett stort fokus på att hantera risker och förebygga oönskade händelser. Vårdavvikelser rapporteras i avvikelssystemet Händelsevis. Alla avvikelser analyseras och resultatet används i förbättringsarbetet.

Nöjd kundindex mäts varje månad och kan följas på kliniknivå

Varje månad skickas sms med länk till en webbenkät, till ett urval slumpmässigt utvalda kunder i åldrarna 18-70 år, med frågor om deras besök i Folktandvården. Totalt skickas drygt 150 000 sms per år.

Under 2020 var Folktandvårdens medelvärde för nöjd-kund-index (NKI) 4,5 på en skala upp till 5

Vi välkomnar och följer upp synpunkter och klagomål från våra patienter och använder dem för att utveckla verksamheten. Folktandvården genomför också löpande kvalitetsuppföljningar och kundundersökningar.

Exempel på uppföljningar som genomförts under 2020 är:

- Granskning av förskrivningar av antibiotika avseende korrekt indikation
- Mätning av NKI, nöjd-kund-index
- Förbättringsdagar på kliniker och regelbundna egenkontroller
- NPS, Net promotor som visar i vilken grad våra kunder bedömer att de skulle rekommendera Folktandvården till en vän eller kollega
- Uppföljning av bildkvalitet och dokumentation av röntgenbilder tagna med panorama
- Mätning av patientsäkerhetskulturen på klinikerna i samband med medarbetarenkäten

Övergripande information om Folktandvårdens arbete för en god och jämlik tandvård finns i detta kapitel. Mer detaljerad information kommer finnas att läsa i Folktandvårdens patientsäkerhetsberättelse på vår Folktandvården Stockholms hemsida efter första mars.

4.1.1 Tandvård under covid-19

Verksamheten fick, efter uppmaning från Regional särskild sjukvårdsledning, nästan stängas ner helt, för att sedan bedrivas i begränsad omfattning under en period för att frigöra skyddsmaterial till sjukvården. Efterfrågan på tandvård har varierat under året, bland annat på grund av att allmänna råd och restriktioner lett till försiktighet men också av oro för att besöka tandvården. Vidare har höga sjuktal och prioritering av kundsegmentet barn, i syfte att minimera vårdskulden, medfört att vi i perioder har haft begränsad kapacitet att ta emot vuxna kunder som sökt sig till oss. Konsekvensen av det är att de som behöver tandvård väljer en annan vårdgivare eller avvaktar.

För att minska vårdskulden och förhindra ett tapp av marknadsandelar avseende kundsegment vuxna, så behöver produktionskapaciteten ökas. Detta har bland annat hanterats genom att öka tillgänglighet för tidsbokning på nätet, göra prioriteringar avseende vilken vård som ges, rekrytering av tandvårdspersonal och fokus på kliniskt arbete.

Folktandvårdens arbete med patientsäkerhet har fortlöpt under pandemin. Ett stort fokus har legat på att hantera frågor om hur vi skapar en säker miljö för både patienter och medarbetare. Kunskapsunderlaget rörande risker för smittspridning inom tandvården är mycket svagt, och det har åtgått mycket tid att söka kunskap nationellt och internationellt. Dessa kunskaper har legat till grund för de riktlinjer som tagits fram. Folktandvårdens riktlinjer baseras på rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, regionen och Socialstyrelsen. Några exempel är riktlinjer om hur vi ska säkerställa att enbart patienter utan symtom besöker klinikerna, utökad städning, förstärkta hygienrutiner, rutiner för att hålla distans i väntrum och personalutrymmen, prioritering av patienter samt en rutin för arbete med aerosoler.

Bild: Under coronapandemin har Folktandvården arbetat aktivt med hygien- och smittskyddsfrågor och anpassat sin verksamhet till Folkhälsomyndighetens och Region Stockholms rekommendationer vid covid-19.

När vi under våren begränsade verksamheten på grund av bristen på skyddsmaterial genomfördes minskningen så att den skulle påverka patientsäkerheten i så liten utsträckning som möjligt. Detta innebar att specialiteten orofacial medicin, som tar emot remisser för patienter där en fördröjning av vården kan få allvarliga konsekvenser för den medicinska behandlingen, inte berördes. Även övrig specialisttandvård prioriterades och fortsatte att arbeta med en kapacitet på 50 %. Bakgrunden var att de patienter som remitteras till specialisttandvård redan har ett konstaterat behov av tandvård. Den största neddragningen skedde i allmäntandvården, där endast akuta patienter och patienter med påbörjade behandlingar, kunde erbjudas vård

Under hösten har all tillgänglig tid ägnats åt patientbehandlingar för att så långt det varit möjligt hinna i fatt med de patienter där vården blivit försenad. Prioriteringar har gjorts för att minska risken att fördröjningen ska leda till vårdskador.

I Stockholm är inte tandvården prioriterad om en bristsituation uppstår och därmed är risken stor att Folktandvården blir utan material om det återigen blir materialbrist.

För att hantera en eventuell bristsituation av skyddsutrustning eller skyddsmaterial så är ett tätt samarbete med MediCarrier och inköpsnätverket i Region Stockholm inledd. Relationer med eventuella leverantörer är också etablerade. Inventeringar av potentiellt bristmaterial görs kontinuerligt och sammanställs på övergripande nivå för att kunna göra omfördelning eller prioriteringar. Rutiner är framtagna för att kunna göra prioritering av vård och patientgrupper om en bristsituation återigen skulle uppstå.

Åtgärder under covid-19

- Folktandvården aktiverade krisledningsarbetet den 2 mars med anledning av covid-19. Organisation och verksamhet ställdes snabbt om och ett antal strategiska, taktiska och operativa beslut har löpande tagits för att hantera situationen på ett så optimalt sätt som möjligt.
- Folktandvården fick under våren tre uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning med anledning av covid-19:
 1. Att upprätta en akutmottagning för bekräftat eller misstänkt covid-19-smittade
 2. Telefonrådgivning från Folktandvårdens akutmottagning.
 3. Mobil tandvård på särskild boende till bekräftat eller misstänkt smittade av covid-19.
- Efter uppmaning från regionen drog Folktandvården ner verksamheten till att omfatta cirka 10 procent av kapaciteten för att frigöra skyddsutrustning till sjukvården. Omfattningen kunde efter en tid utökas till att omfatta cirka 50 procent av kapaciteten under en tid för att efter sommarens semesterperioder återigen gå igång för fullt.
- Under tiden 4 maj till 22 juni tillämpades korttidsarbete för Folktandvårdens medarbetare i kärnverksamheten.
- Statligt stöd om 16,6 miljoner kronor har erhållits för korttidsarbete, arbetsgivaravgifter 0,6 miljoner kronor, ersättning för sjuklönekostnader 14,5 miljoner kronor samt omställningsstöd 4,8 miljoner kronor.
- Fokus har varit på kliniskt arbete och att hålla nere vårdskulden från att verksamheten enligt uppmaning från Region Stockholm återigen kunde genomföras i full omfattning. Det har bland annat medfört fokus på kundsegmentet barn där 95,8 procent av barnen var undersökta vid årsskiftet jämfört med

4.1.2 Hälsofrämjande arbete

Frisktandvård för friskare och gladare munnar

Frisktandvården är Folktandvårdens unika koncept för att gemensamt med patienterna arbeta för friskare och gladare munnar. Frisktandvård är regelbunden tandvård till ett fast pris per månad. Månadspremien beror på patientens munhälsa. Ju bättre munhälsa, desto lägre månadspremie.

Det långsiktiga syftet med Frisktandvårdsavtalen är att förbättra tandhälsan i Sverige och samtidigt minska kostnaderna för både individ och samhälle.

Effekterna av avtalen har inte studerats i Stockholm men väl i Västra Götalandsregionen. En studie vid Göteborgs universitet från 2015, visade att de som uppsökte tandvården och betalade på samma vis som tidigare löpte 50 procents högre risk att drabbas av karies än de som tecknat Frisktandvårdsavtal. Skillnaden kvarstod även när hänsyn tagits till andra påverkande faktorer som ålder, kön, utbildningsnivå, och den mängd karies personerna hade innan möjligheten fanns att teckna avtal, berättar Charlotte Andrén Andås, doktorand vid institutionen för odontologi, Sahlgrenska akademien och den som genomfört studien.

Referenser: A New Payment Model in Swedish Dental Care/ Andrén Andås Charlotte, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

Mål för Frisktandvård 2020

94 000 aktiva Frisktandvårdsavtal 2020

Resultat

I mitten av januari 2021 hade vi drygt 94 500 aktiva avtal

Trots pandemin och begränsad verksamhet under delar av 2020 uppnåddes nästan målet på 94 000 aktiva Frisktandvårdsavtal och i mitten av januari 2021 hade vi drygt 94500 aktiva avtal. Många unga vuxna som fyller 24 under 2021 valde att teckna avtal.

Bild: Många unga vuxna valde att teckna Frisktandvårdsavtal under 2020.

Fortsatt satsning på kariesförebyggande insatser för barn och unga

Genom att följa det framtagna preventionsprogrammet arbetar Folktandvården för att förbättra tandhälsan för barn och unga. Programmet har varit fullt implementerat sedan 2004 och tandhälsan har under den tiden förbättrats avsevärt.

Förutom preventionsprogrammet utförs extra insatser till de patienter som har karies eller har en hög risk att utveckla karies. Alla kliniker i allmäntandvården har under 2020 följt upp hur stor andel av barn och ungdomar med risk för karies, som fått extra insatser för att förhindra sjukdomsutveckling.

Folktandvården följer tandhälsodata i kvalitetsregistret SkaPa (Svenskt Kvalitetsregister för Karies och Parodontit) och följer bland annat hur stor andel av 19-åringarna som är helt fria från karies eller tidigare fyllningar.

Mål 2020

- Andel 19-åringar med kariesfria sidoytor ska vara minst 71 %
- 70 % av patienterna mellan 3-23 år med risk för karies ska få förebyggande eller sjukdomsbehandlade åtgärder

Resultat 2020

- Andel 19-åringar med kariesfria sidoytor 70 %
- 40,7 % av 19-åringar hade aldrig haft karies
- 91,8 % av 3-23 åringar fick förebyggande eller sjukdomsbehandlade åtgärder

Resultat 2020

Andelen 19-åringar som aldrig haft karies, 40,7 procent, har fortsatt att öka under 2020. Detta är mycket positivt då en god tandhälsa vid 19 års ålder innebär att risken för att utveckla karies senare i livet är låg.

Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor var 71 procent, vilket är högre jämfört med 2019.

Vid undersökning av patienter genomförs alltid en riskbedömning, det vill säga hur stor risken är för att individen ska utveckla sjukdom. De med risk för att utveckla karies ska få förebyggande och sjukdomsbehandlande åtgärder. För 2020 satte Folktandvården målet att 70 procent av barn och ungdomar 3–23 år med hög risk för karies ska ha fått minst en förebyggande eller sjukdomsbehandlande åtgärd för att förhindra utveckling av sjukdomen. Uppföljningen visar att 91,8 procent av 3-23 åringar som undersökts under 2020 efter två månader har fått åtgärder för att minska risken för fortsatt sjukdomsutveckling.

Bild: Förebyggande tandvård hjälper barn och unga att behålla en god munhälsa hela livet.

Vi arbetar förebyggande redan från första tanden

Folktandvården arbetar enligt ett kariespreventionsprogram. Det består av ett basprogram som riktar sig till alla barn och ungdomar i riskåldrar och extra insatser till dem med stor kariesrisk eller särskilda behov. Extra fokus läggs i områden med hög kariesförekomst för att utjämna de skillnader i tandhälsa som finns mellan olika delar av länet. I områden med hög kariesförekomst sker en förstärkning av basprogrammet.

Olika geografiska områden delas, enligt tandvårdsenheten, in i vårdbehovsområden 1-4. Vårdbehovsområde 1 betyder låg kariesförekomst och 4 mycket hög kariesförekomst.

En del av kariespreventionsprogrammet riktar sig till vårdnadshavare med små barn i barnhälsovården. Målet är att en tidig insats för små barn i barnhälsovården ska utjämna de skillnader i tandhälsa som kan ses senare hos förskolebarn i vårdbehovsområde 3 och 4 jämfört med vårdbehovsområde 1 och 2.

Bild: Vi arbetar förebyggande redan från första tanden.

Resultat från Folktandvårdens kariespreventionsprogram 2020

- 2 766 av 2-åringar i vårdbehovsområde 3 och 4 undersöktes.
- 97,8 % av 2-åringar, undersökta i Folktandvården och från vårdbehovsområde 3-4, var kariesfria.
- Drygt 45 000 barn i förskoleklass och årskurs 5 fick information om tandhälsa av en fluortant eller fluorman.
- Sammanlagt 198 förskoleklasser och årskurs 5 genomförde fluorsköljning under höstterminen.

4.1.3 Bidra till förbättrad folkhälsa

Folktandvårdens verksamhet präglas av ett hälsofrämjande arbetssätt med tonvikt på att förebygga ohälsa och behålla det friska friskt.

Förutom de individuella råd som ges till patienterna vid besök på klinikerna, sprids kunskap genom externa aktiviteter i skolor, vid barnhälsovården (BVC), mässor och vid möten med exempelvis patientföreningar.

På grund av restriktioner som införts under pandemin har vår externa verksamhet påverkats. För att minska smittspridning uppdaterade barnhälsovården sina riktlinjer för sammankomster, vilket innebar att Folktandvårdens gruppundervisning ställdes in. Dock har BVC-undervisningen kunnat ges i stor utsträckning i socioekonomiskt svaga områden där barn vanligen kallas till kliniken för ett enskilt besök.

Skolor i Stockholmsregionen har fått munhälsolektion i den mån det varit möjligt. Prioritering av skolbesök, under den period då smittspridningen var lägre, gjordes för skolor i socioekonomiskt svaga områden, där munhälsolektionen kompletteras med fluorsköljning. Under BARA BARN-mässan, där Folktandvården deltog, genomfördes i år digitalt. Externa hälsofrämjande samarbeten med exempelvis En Frisk Generation och Generation Pep, har i år fått stå tillbaka.

Samarbete med sjukvården för en bättre hälsa

Folktandvården Stockholm är involverade i flera hälsofrämjande projekt i samarbete med sjukvården, där man studerar hur riskbedömningen av patienternas munhälsa ska kunna användas för att hitta ökade risker för somatisk ohälsa.

4.1.4 Jämlik tandvård

Munhälsan blir allt bättre och bättre på befolkningsnivå. Det finns dock tydliga socioekonomiska skillnader i tandhälsan. Folktandvården fäster stor vikt vid att skapa goda förutsättningar för att alla medborgare som söker vård ska få likvärdiga förutsättningar till en god munhälsa. En utmaning är att tandvården upplever personalbrist trots fler behandlare. En förklaring är många nya och mindre erfarna behandlare, vilket gör att det krävs mer personal för att utföra samma mängd vård. Detta syns även på nationell nivå i försäkringskassans statistik. Med ett ökat vårdbehov i befolkningen kan det leda till en försämrad tillgång på tandvård.

Tandvårdsutredning "Ett tandvårdssystem för jämlik tandhälsa"

I arbetsgruppen för regeringens utredning om en jämlik tandhälsa ingår en rad experter och sakkunniga, däribland Folktandvårdens vd Eva Ljung. Utredningens uppdrag är att utreda hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer resurseffektivt och jämlikt. Redovisning till statsråd Lena Hallengren sker 1 mars 2021

Genom att följa kariespreventionsprogrammet för barn och ungdomar arbetar Folktandvården för att förbättra tandvården i socialt utsatta områden. Trots detta är det fortfarande stora skillnader i tandhälsa mellan olika områden.

Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC) är ett samarbete mellan Institutionen för odontologi vid Karolinska Institutet, Folktandvården Stockholm och Region Stockholm.

Centrat ska genom klinisk forskning, utbildning och vård förbättra munhälsan hos alla regionens barn och ungdomar. En viktig del är att utarbeta mer effektiva metoder för att förbättra tandhälsan i socioekonomiskt svaga områden. ABC har också en viktig roll för att stärka kompetensen inom såväl grundutbildning, specialistutbildning och fortbildning av tandvårdspersonal inom barn- och ungdomstandvård.

Många av Folktandvårdens kliniker har upphandlat områdesansvar vilket innebär ett särskilt ansvar för att kalla de barn vars vårdnadshavare inte valt tandläkare. I socioekonomiskt svaga områden är andelen barn som inte hör samman kallelser högre än i andra områden och klinikerna i dessa områden genomför extra satsningar för att nå dem.

Tandvård för äldre

Restriktionerna under pandemin har medfört att tandvård till personer över 70 år bara har kunnat erbjudas i mycket begränsad omfattning.

Region Stockholm beslutade under våren att den uppsökande tandvård som i vanliga fall brukar genomföras vid särskilda boenden inte fick utföras. Tandvården har varit begränsad till hjälp vid akuta besvär.

Folktandvården har följt Folkhälsomyndighetens råd för personer över 70 år och inte kallat dessa patienter under våren. I de fall patienterna haft behov av vård som inte kunnat vänta har anpassningar genomförts så att risken för smitta skulle bli så låg som möjligt. Även under hösten, när tandvård till dessa patienter återupptogs, har klinikerna fortsatt att vara extra lyhörda för patienternas behov och anpassat besöken för att minimera risken för smittspridning.

Bild: Under våren kallades inte personer över 70 år till tandvård enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Det är svårt att veta i vilken omfattning den uppskjutna vården för personer över 70 år har påverkat tandhälsan.

Asylsökande patienter

Folktandvården har avtal med hälso- och sjukvårdsförvaltningen, HSF, rörande vård till asylsökande patienter. Det innebär att alla asylsökande barn upp till 18 år kallas och erbjuds vård på lika villkor som för folkbokförda barn. Vuxna asylsökande patienter erbjuds vård som inte kan anstå.

4.1.5 Fokus på barn och unga och barns rättigheter

Folktandvården sköter munhälsan för cirka 70 procent av länets barn och ungdomar. Under 2020 hade Folktandvården över 437 000 besök av barn och unga i åldrarna 0-23 år.

Under 2020 hade Folktandvården över 437 000 besök av barn och unga

Folktandvården har ett kontinuerligt samarbete med Region Stockholms strateg för barnrättsfrågor kring arbetet med barnkonventionen och barnrättsperspektivet.

Barnkonventionen slår fast att alla barn och unga har rätt till bästa möjliga hälsa, sjukvård och rehabilitering. Barns mänskliga rättigheter ska respekteras och barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Klinikerna har under 2020 fortsatt att arbeta med Folktandvårdens utbildning i två delar som handlar om barnkonventionen. Utbildningen har under 2020, främst genomförts av nyanställda.

Barn som far illa

Personal som arbetar inom tandvården har anmälningsplikt enligt socialtjänstlagen i de fall de ser eller misstänker att ett barn far illa. En anmälan ska göras omedelbart då en anställd får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd. Barn som inte kommer till tandvård kan vara ett tecken på att de far illa.

Under året har alla kliniker följt den rutin för barn som uteblir från tandvård som tagits fram av tandvårdsenheten, och som ingår i avtalet för barntandvård. När barn uteblir från besöket skickas ett kallelsebrev som tydliggör barnens rätt till tandvård. Föräldrar till barn som uteblir upprepade gånger får information om att anmälan till socialtjänsten kommer att ske om de inte hör av sig för att boka en ny tid eller meddelar att de vänt sig till annan vårdgivare. Målet är att fler barn ska komma till tandvården och att alla barn som är olistade ska uppmärksammas. I utbildningar för personal som arbetar med uppsökande skolverksamhet, fluortanter och fluormän och BVC-informatörer, ingår information om barnkonventionen.

Under hösten 2020 påbörjades en forskningsstudie om barn som far illa, barnkonventionen och orosanmälningar. En enkät har skickats ut till behandlande tandläkare nationellt.

Samarbete med socialtjänsten

Över 95 % av våra kliniker i allmäntandvården anger att deras rutiner för orosanmälan till socialtjänsten, då barnet uteblir från tandvård följs. Det innebär att vi säkerställer barns rätt till tandvård.

Rocka munnen – app framtagen i samarbete med barn

För att stötta föräldrar och bidra till vanor som säkrar barnens tandhälsa idag och i framtiden tog Folktandvården Sverige fram appen Rocken munnen. Tandborstappen Rocka munnen som lanserades 2018 är ett framgångsrikt digitalt koncept för att skapa goda tandborstvanor hos barn och hjälpa föräldrar vars barn vägrar borsta sina tänder.

Appen, som tagits fram i samarbete med barn, vände sig då till barn från sex år och uppåt. För att även yngre barn skulle kunna hänga med i spelet har Folktandvården Sverige under 2020 tagit fram ett nytt spel som barn från två-tre års ålder klarar av.

Bild: Rocka munnen hjälper till att skapa goda tandborstvanor

Genom Rocka munnen blir tandborstning till något roligt där barnen leker fram en god vana, samtidigt som de lär sig borsta tänderna med rätt teknik. Hittills har Rocka munnen, som hela folktandvårdssverige står bakom, laddats ner drygt 250 000 gånger. Spelet är gratis för alla och finns på Google Play och Appstore.

4.1.6 Nationella minoriteter

Sedan år 2000 har Sverige fem erkända nationella minoriteter och minoritetsspråk. De nationella minoriteterna är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. De nationella minoriteterna har rätt att få information på de språk de talar. På Folktandvårdens hemsida under rubriken "Other languages" kan alla minoriteter få information om tandvård på det egna språket. Minoriteternas bemärkelsedagar uppmärksammas på Folktandvårdens intranät. Folktandvården har en utsedd kontaktperson som ingår i regionens nätverk för nationella minoriteter som arbetar med frågor inom området.

Alla Folktandvårdskliniker som har barnpatienter har vanligen barn- och ungdomsböcker på finska i väntrummen. Under större del av 2020 har böckerna varit borttagna från väntrummen, på grund av smittrisk. Folktandvården arbetar för att sprida kunskap om de nationella minoriteterna och uppmärksammar minoriteternas bemärkelsedagar.

Mål 2020: Alla kliniker ska känna till att det finns information om Folktandvården och tandvård på de olika minoritetsspråken på Folktandvårdens externa hemsida

Resultat: På 87 % av klinikerna känner all personal till att information finns på de olika minoritetsspråken

4.1.7 Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Folktandvården lägger stor vikt vid att ha en god tillgänglighet för alla. Detta gäller såväl att ha generösa öppettider som att det ska vara lätt för patienterna att komma i kontakt med klinikerna.

Folktandvården har mobila team som erbjuder tandvård i hemmiljö till patienter som bor på särskilda boenden. Verksamheten har, på grund av pandemin, varit mycket begränsad under 2020.

Folktandvården arbetar för användarvänlig kommunikation där alla människor, oavsett funktionsförmåga, kan kommunicera utifrån sina förutsättningar. Där ingår bland annat att anpassa kommunikationen utifrån målgruppernas behov genom att använda ett enkelt och begripligt språk, komplettera textbaserad information med bilder och texta filmer.

Under 2020 har vi bland annat kompletterat vårt bildmaterial med fler illustrationer och animerade filmer som kan tolkas och förstås, även om mottagaren har svårigheter att ta till sig text. Vi har även genomfört en riktad informationsinsats om egenvård och tandhälsa till den arabisktalande delen av befolkningen. Användarvänlig kommunikation innebär också att våra webbplatser följer tillgänglighetsstandarden WCAG 2.1 AA.

Bild: Under 2020 har våra kunder kunnat boka ett digitalt vårdmöte med oss på Folktandvården Stockholm, direkt i mobilen. En flexibel och tillgänglig vårdtjänst

Under 2020 har Folktandvården haft ett pilotprojekt med digitala vårdmöten via Alltid öppet. Målsättningen är att digitala vårdmöten ska leda till ökad valfrihet och tillgänglighet samt nöjdare patienter. Ett digitalt vårdmöte med en tandläkare är också ett bra alternativ för de som är över 70 år eller tillhör någon annan riskgrupp som inte kan eller vill besöka oss under pågående covid-19-pandemi. Pilotprojektet är nu under utvärdering och vi för dialog med SLSO, Stockholms Läns Sjukvårdsområde, för att komma fram till en för Folktandvården rimlig

prismodell. Modellen är i dagsläget framtagen för hälso-och sjukvården som har andra ersättningsmodeller än tandvården.

4.1.8 Folktandvården följer regionens HBT-policy

Alla medarbetare i Folktandvården ska genomgå regionens webbutbildning i HBTQ-frågor. Det här är en utbildning för att öka medvetenheten i frågor kring homo- och bisexuella, trans- och queer-personer samt om våra normer, hur vi möter patienter, kunder och varandra. Folktandvårdens mål är att trygga en god arbetsmiljö för alla medarbetare – oavsett sexuell läggning eller könsidentitet – och att skapa ett inkluderande och öppet arbetsklimat på våra arbetsplatser där ingen ska stängas ute.

Mål 2020: Alla medarbetare i Folktandvården genomför Region Stockholms webbutbildning om HBTQ

Resultat: 96 % av alla tillsvidareanställda har gått utbildning

4.1.9 Miljöbelastande läkemedel och korrekt förskrivning av antibiotika

De läkemedel som våra patienter använder kan förr eller senare hamna i naturen, bland annat via avloppsvattnet. Vissa läkemedel är miljöbelastande vilket betyder att det kan påverka miljön negativt. En stor utmaning för tandvården och övrig vård är att förhindra utvecklingen av antibiotikaresistenta bakterier och minska utsläpp av miljöfarliga läkemedel. Många av de läkemedel vi använder tillverkas i Indien där produktionen orsakar stora läkemedelsutsläpp med miljöförstöring och resistensutveckling som effekt. Det miljövänligaste läkemedlet är därför det som inte används.

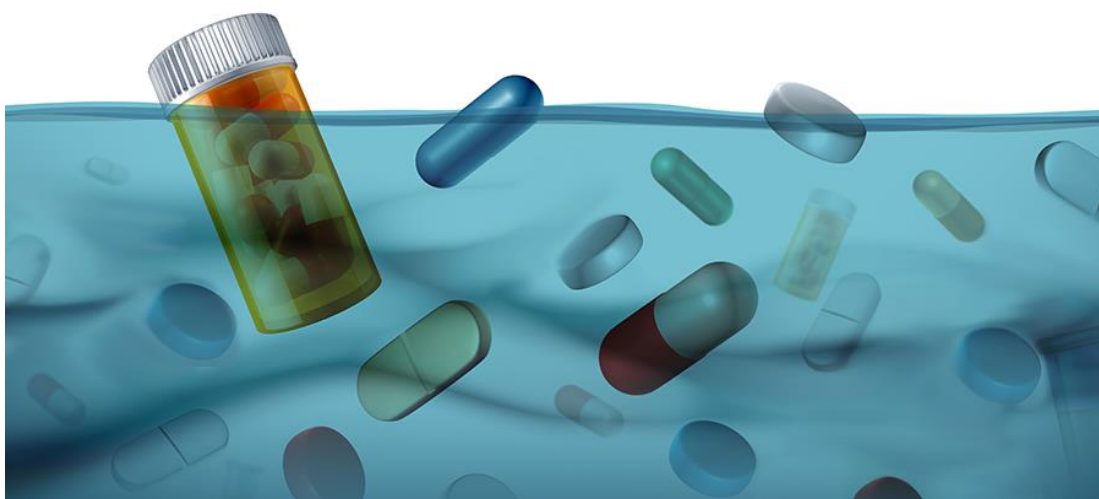

Bild: Vissa läkemedel som antibiotika kan skada miljön när de hamnar i sjöar och hav. Onödig användning bidrar även till resistensutveckling hos bakterier.

Tandläkarnas förskrivning av antibiotika utgör cirka 7 % av all antibiotika uthämtad på svenska apotek och utveckling av resistens mot antibiotika är ett av de största hoten mot människors hälsa.

Folktandvården Stockholm arbetar aktivt för en återhållsam förskrivning av antibiotika där förskrivningen sker på rätt indikationer. Genom klok förskrivning kan antibiotika fortsätta vara ett effektivt läkemedel även för framtida generationer, samtidigt som vi värnar om miljön.

Folktandvården har under flera år arbetat för att minska förskrivningen av antibiotika genom att sprida kunskap och följa upp förskrivningen. Eftersom antibiotika trots allt behövs i vissa behandlingar i tandvården, kan vi inte sluta förskriva det. Vårt arbete med att minska mängden antibiotika handlar istället om att säkerställa att förskrivningarna sker på rätt grunder. Som ett led i arbetet med att minska förskrivningen av antibiotika har Folktandvården satt ett mål om att 100 procent av förskrivningarna 2021 ska ske på korrekt indikation. Mätningen sker genom journalgranskning två gånger per år. I kommande text beskriver vi antibiotikaanvändningen under coronapandemin och hur den skiljer sig jämfört med normalår.

Mål 2021: 100 procent av förskrivningen av antibiotika ska ske på korrekt indikation

Mål 2020: 95 % av förskrivningen av antibiotika ska vara korrekt.

Resultat 2020: 90 % av förskrivningen skedde på korrekt indikation

Utveckling av antal uthämtade antibiotikarecept i Folktandvården 2013-2020

Antal recept per 1000 besök

2019-2020: + 8 %

2018-2019: - 14 %

2013-2019: - 41 %

Totalt antal uthämtade recept

2019-2020: -11 %

2018-2019: -14 %

2013-2019: -45 %

En viktig del i arbetet med att minska miljöpåverkan från läkemedel är utbildning och information. Under 2020 hade 93 procent av förskrivarna i Folktandvården genomfört en utbildning om miljöpåverkan från läkemedel.

Utbildning i läkemedel och miljö och antibiotikasmart förskrivning

Resultat 2020

- 93 % av Folktandvårdens 970 läkemedelsförskrivare har genomgått utbildning i läkemedel och miljö

Antibiotikaanvändningen under coronapandemin 2020

Enligt Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten har användningen av antibiotika minskat påtagligt under pandemin, särskilt under våren.

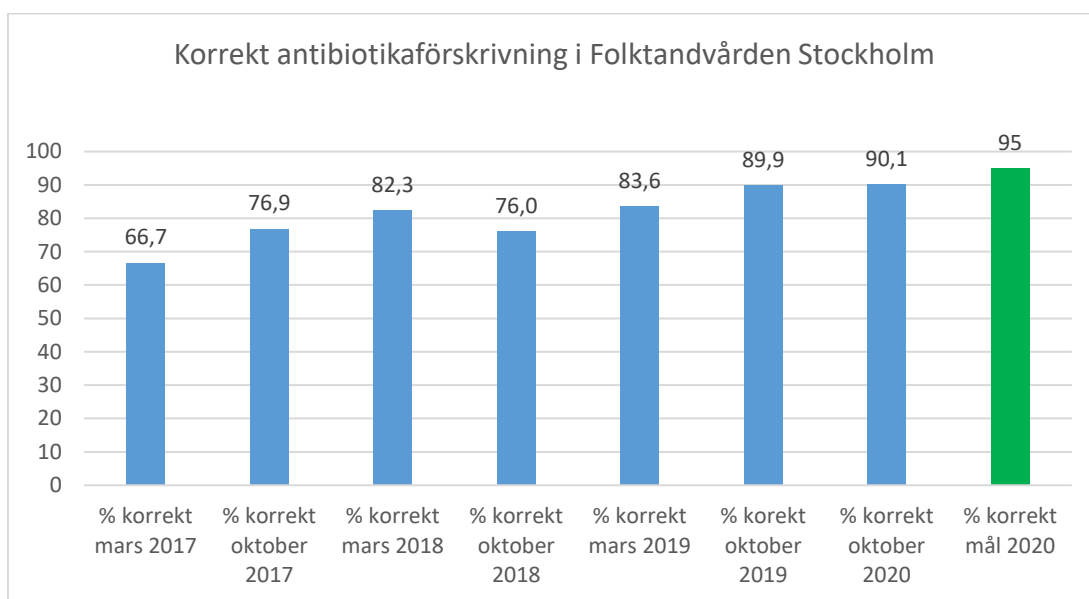
Antalet uthämtade recept av antibiotika förskrivna inom öppenvården minskade med totalt 25 procent under andra kvartalet 2020 jämfört med andra kvartalet 2019. Även under tredje kvartalet 2020 ses en minskning jämfört med föregående år, 18 procent.

Länge toppade Region Stockholm nivån på antal uthämtade antibiotikarecept i hela landet, men enligt eHälsomyndighetens kvartalsrapport 3 för 2020, låg Stockholm på femte plats med 255 recept och närmar sig målet på 250 recept per 1 000 invånare och år. Även i tandvården syns en minskning i antal antibiotikarecept per 1000 invånare under 2020, både nationellt och i Region Stockholm enligt eHälsomyndighetens kvartalsrapport 4. På Folkhälsomyndighetens hemsida finns mer information och statistik över antibiotikaförskrivningen under 2020.

Andel korrekt förskrivna recept

Andel korrekt antibiotikaförskrivning mäts vanligtvis två gånger per år genom journalgranskningar på alla kliniker, men under 2020 genomfördes endast en mätning på grund av coronapandemin. Resultatet från granskningen 2020 visade på 90,1 procent korrekt förskrivna antibiotikarecept. Det tuffa målet på 95 procent för 2020 uppnåddes inte.

Under 2019 skedde en stor förbättring när det gäller andel korrekt förskrivna recept enligt nationella riktlinjer för antibiotika. Från 65 procents korrekt förskrivna recept i mars 2017 till 90 procent korrekt förskrivning i november 2019. Under 2020 har förskrivningen legat kvar på samma nivå. 2021 kommer vi fokusera på att genomföra insatser på de kliniker som inte uppfyllde målen för på det sättet komma närmare 100 procent korrekta recept.

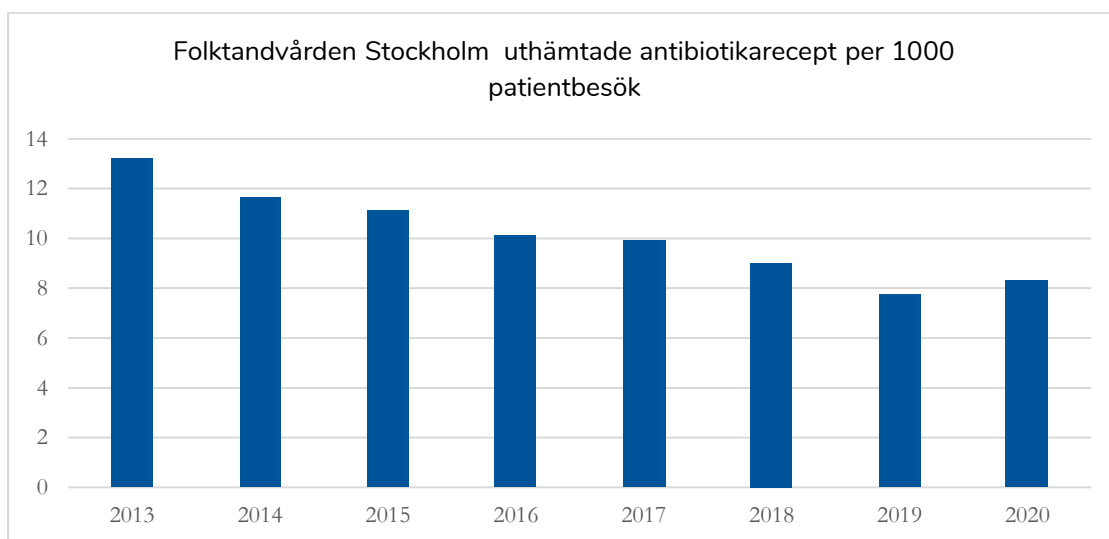
Tabell: Andel korrekt antibiotikaförskrivning 2017-2020

Antal uthämtade antibiotikarecept

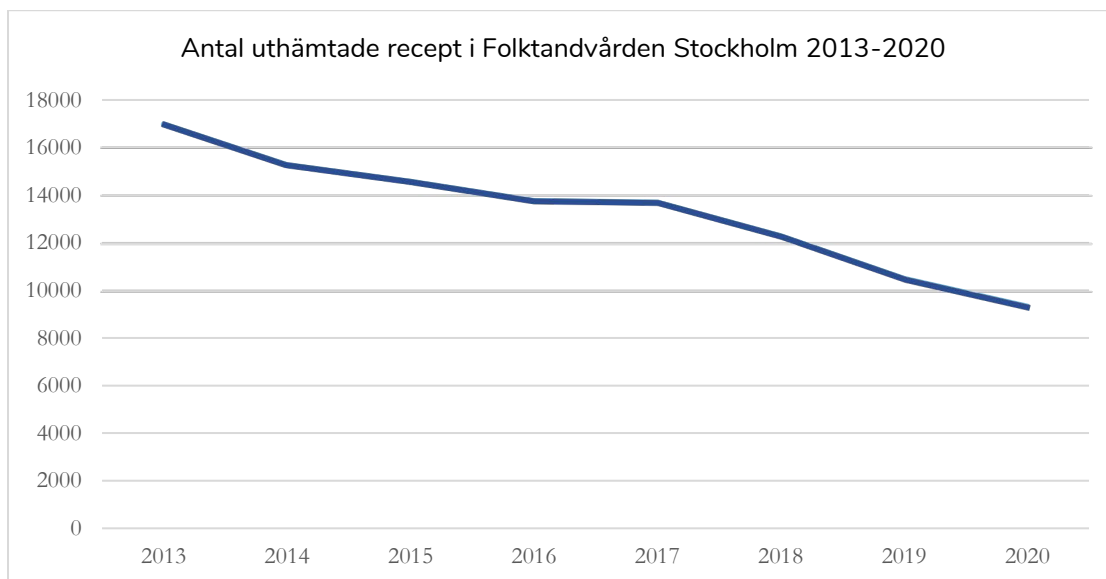
I uppföljningen av antal uthämtade antibiotikarecept per 1 000 besök i Folktandvården Stockholm ser vi en ökning jämfört med året innan. Från 2013 till 2019 minskade antal recept med över 40 procent men under 2020 ökade antalet recept med nästan 8 procent.

Det finns flera orsaker till ökningen. Störst påverkan har vi sannolikt haft av att vi haft en begränsad verksamhet där patienter med akuta besvär och patienter med stora behov har prioriterats, medan undersökningar av friska patienter har fått vänta. En annan förklaring till ökningen per besök är att vi under pandemin varit tvungna att i större utsträckning förskriva antibiotika till patienter med förkylningssymtom, och som samtidigt haft akuta tandbesvär, i väntan på att de ska kunna komma till kliniken för att behandla tanden. Detta har inte minst gällt den speciella klinik som för hela regionens räkning ansvarat för att ge vård till patienter med misstänkt eller bekräftad covid-19. Även den nationella statistiken pekar på att förskrivningen ökade bland dem som besökte tandvården under våren 2020.

Det totala antalet uthämtade recept under 2020 i Folktandvården Stockholm följer den nationella och regionala trenden på minskat antal recept. Jämfört med 2019 minskade antalet uthämtade antibiotikarecept med 11 procent under 2020 och det har skett en kraft minskning jämfört med 2013. Nationella riktlinjer och regelbunden uppföljning av förskrivningen är åtgärder som lett till minskningar. Minskningen av antal uthämtade recept under 2020 förklaras även av att färre patienter behandlats i Folktandvården under året jämfört med året innan.

Tabell: Antal uthämtade antibiotikarecept per 1000 besök i Folktandvården 2013-2020

Tabell: Antal uthämtade antibiotikarecept i Folktandvården 2013-2020

Minskade utsläpp av miljöbelastande läkemedel

Region Stockholm har tagit fram en lista över särskilt miljöbelastande läkemedel i regionen. I Folktandvården är det främst två antibiotika, amoxicillin och erytromycin, samt det smärtstillande läkemedlet diklofenak, som har en hög miljöbelastning men det är också här som det funnits en möjlighet till minskad förskrivning. Regionens lista över miljöbelastande läkemedel finns på janusinfo.se.

Genom utbildningsinsatser, återkommande uppföljning av läkemedelsförskrivning och ett aktivt arbete i Folktandvårdens läkemedelsgrupp arbetar Folktandvården för att minska användning och utsläpp av miljöbelastande läkemedel.

Diklofenak -en miljörisk

Diklofenak utgör en hög miljörisk jämfört med exempelvis naproxen, ibuprofen och paracetamol. Det är svårt att rena diklofenak i reningsverken och i Sverige återfinns diklofenak i ytvatten i halter som rapporterats ha effekter på fisk. Diklofenak har också orsakat stor skada bland flera gamarter som ätit diklofenakbehandlade döda kor i Indien. Källa: www.janusinfo.se.

Resultat 2020:

Under 2020 minskade den totala användningen av läkemedel i antal DDD, definierad dygnsdos, med 18 procent jämfört med året innan. Jämför vi sen antal definierade dygnsdoser per besök så har det bara skett en mycket liten minskning, från 0,4 DDD/besök till 0,39 DDD per besök.

Amoxicillin står för den största mängden av de miljöbelastande substanserna i Folktandvården och under 2020 har användningen av amoxicillin minskat ytterligare. Från en minskning med

48 procent 2019 till en minskning på 55 procent jämfört med 2016, mätt i antalet DDD, definierad dygnsdos. Då den största minskningen skett efter ändrade riktlinjer kommer användningen troligtvis inte kunna fortsätta att minska under kommande år. Erytromycin används ytterst lite i Folktandvården men även där har det skett en minskning med 47 procent jämfört med 2016.

Under 2020 minskade användningen av diklofenak i Folktandvården med 69 procent, mätt i antal dygnsdoser, jämfört med 2016. Diklofenak finns inte på regionens Kloka lista och rekommenderas inte av Folktandvården.

Minskat utsläpp av miljöbelastande läkemedel jämfört med 2016

Totalt minskade miljöbelastande läkemedel under 2020 med 49 % jämfört med 2016, mätt i antal DDD.

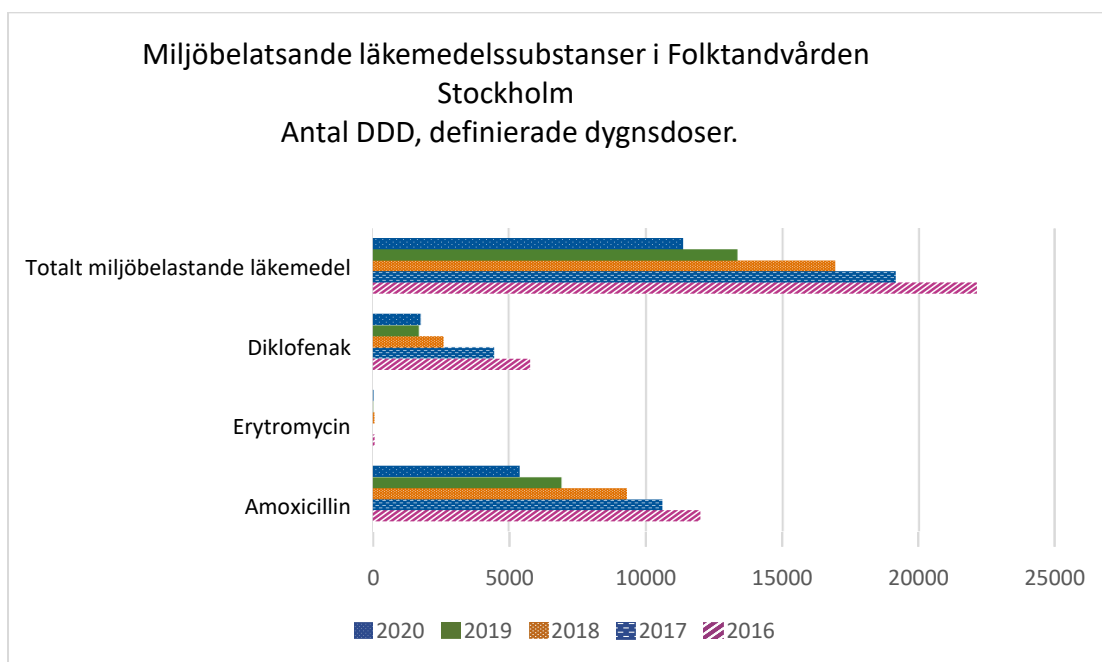
Mål 2021: Diklofenak används inte i Folktandvården Stockholm.

Resultat 2020: Diklofenak minskade med 69 % jämfört med 2016

Mål 2021: Utsläppen av amoxicillin och erytromycin ska ha minskat i antal DDD * jämfört med 2016.

Resultat 2020: Amoxicillin minskade med 55 %. Erytromycin minskade med 47 %.

* DDD, definierad dygnsdos, förmodade medeldosen för vuxna vid underhållsbehandling vid läkemedlets huvudindikation.

Tabell över miljöbelastande läkemedel i Folktandvården 2016-2020.

4.1.10 Säkra, miljö- och hälsovänliga behandlingar, produkter och utrustning

Det viktigaste för Folktandvårdens kunder är att de får en god och säker tandvård. Vi arbetar därför aktivt med kvalitets- och patientsäkerhetsfrågor, en viktig del i vårt hållbarhetsarbete. Att använda bra produkter utan farliga kemikalier är ett prioriterat område. En utmaning är att det ständigt kommer nya material och produkter vars kemiska innehåll behöver kontrolleras.

Bild: De material Folktandvården använder ska inte innehålla farliga kemikalier.

Utfasning av farliga kemikalier

Inom tandvården förekommer en del miljö- och hälsofarliga kemikalier, även fast amalgam inte används på många år. Att minska mängden farliga eller misstänkt farliga kemikalier genom att byta ut produkter, teknik eller metoder är bra för såväl medarbetaren, kunden och miljön. 2017 tog Region Stockholm fram två nya utfasningslistor för farliga kemikalier, en för kemiska produkter och en för varor och som Folktandvården arbetar efter. Arbetet med de nya utfasningslistorna är påbörjat och kemikaliekrav utifrån listan ställs i nya upphandlingar. Alla kliniker medverkar i utfasningsarbetet och gör årliga inventeringar över vilka kemikalier som köps in och förvaras på kliniken.

Folktandvårdens materialgrupp och samarbetet med våra leverantörer, utgör också en viktig del i arbetet med att hitta ersättningsprodukter utan farliga kemikalier. Våra medarbetare är också viktiga i arbetet med att hitta alternativ eller uppmärksamma eventuella produkter med farliga kemikalier.

Mål: 2021 har vi fasat ut alla kemikalier på Folktandvårdens och Region Stockholms utfasningslistor för 2017-2021. Vi ställer kemikaliekrav i alla relevanta upphandlingar och följer även upp kraven för prioriterade produkter.

Resultat 2020

Under 2020 har vi fortsatt arbetet med utfasningslistorna som kom 2017, med nya utfasningskemikalier som exempelvis hormonstörande eller misstänkt hormonstörande ämnen. Utfasningsarbetet är tidskrävande då vi måste kartlägga och utreda innehåll i hundratals produkter som vi använder. Under 2020 påbörjade vi även en stor upphandling av dentala förbrukningsmaterial med tuffa kemikaliekrav enligt regionens utfasningslistor, vilken avslutas våren 2021.

De kemikalier som finns på regionens utfasningslista och som utgör störst mängd i Folktandvården är zinkoxid, eugenol, klorlösningar i desinfektionsmedel och vissa hårdplaster. Idag finns inga alternativ för dessa kemikalier utan här handlar det om en säker hantering och att minimera användningen.

Exempel på egenskaper hos ämnen som inte ska köpas in eller fasas ut:

- Hormonstörande eller misstänkt hormonstörande ämnen på SIN-list
- Cancerframkallande eller misstänkt cancerframkallande ämnen
- Ämnen som kan eller misstänks skada fertiliteten eller det ofödda barnet
- Ämnen som kan eller misstänks orsaka genetiska effekter

Aktuella utfasningslistor finns på Region Stockholms hemsida och SIN-list.

Under 2020 har Folktandvården deltagit i Kemkollens expertgrupp som arbetat med uppföljning av kemikaliekrav i upphandling av plastprodukter under temat Plastic fantastic. Kemkollen är ett uppföljningsverktyg för kommuner och regioner och analyserar innehållet av ett urval av kemiska ämnen i olika upphandlade produkter. Resultatet från uppföljning av plastprodukter där Folktandvården deltagit med tandtekniska produkter redovisas under 2021.

Kemkollen – Nationell samverkan för uppföljning av kemikaliekrav i upphandling

Kemkollen drivs av SKL Kommentus och är ett Formasfinansierat forskningsprojekt i samarbete med Nationella Kansliet för Hållbar Upphandling och Trossa. Mer information finns på SKL Kommentus hemsida. Under 2020 deltog Folktandvården i Kemkollens arbete med uppföljning av kemikalier i plastprodukter.

Folktandvården genomför riskbedömningar av kemikalier och dentala material och alla kliniker går igenom informationsblad över kemiska risker med hantering samt skyddsinstruktioner. Alla kliniker har en kemikalieinventerare som genomför årlig inventering i vårt digitala kemikaliehanteringssystem, där de uppdaterar klinikens kemikalieförteckning.

Inköpta mängder kemikalier i Folktandvården 2016-2020

	Apoteksvaror liter	Dentala material liter	Desinfektion/Hygien/ liter	Total mängd: liter
2020	1 001	2 519	113 814	117 434
2019	1 998	3 272	125 148	130 417
2018	1 868	3 574	124 956	130 398
2017	2 056	5 370	121 938	129 365
2016	2 012	5 557	109 001	116 572

Jämfört med 2016 har mängden inköpta kemikalier ökat och då främst desinfektions- och rengöringsmedel, vilket även ligger i linje med hygienriktlinjerna. Ett undantag är 2020 då vi haft verksamhet i mindre utsträckning på grund av coronapandemin.

För att inte få in nya produkter med utfasningskemikalier är det viktigt att våra kliniker köper upphandlade produkter och tjänster. Folktandvården har ett digitalt kemikaliehanterings-system där vi regelbundet följer upp och kontrollerar vilka kemikalier och produkter som köps in på klinikerna. Alla nya kemikalier läggs in i systemet där vi även har säkerhetsdatablad.

Under 2020 var det stor brist på desinfektionsmedel och mycket tid gick åt för att hitta ersättningskemikalier och få fram säkerhetsdatablad och information om produkterna.

Vi har kontroll på våra kemikalier och amalgamavskiljare

- Alla kemikalier och dentala material registreras i vårt digitala kemikaliehanteringssystem, Klara
- Under 2020 har alla kliniker i Folktandvården genomfört kemikalieinventeringar och uppdaterat sina digitala kemikalieförteckningar.
- Nya kemikalier som tas in kontrolleras innehållsmässigt
- På alla kliniker finns det utbildade kemikalieansvariga personer.
- Amalgamavskiljare finns kopplade till alla behandlingsstolar där amalgamfyllningar borrar ut.
- Årliga vattenprover för kvicksilver tas för att kontrollera amalgamavskiljarnas funktion.
- Kemikalier och kvicksilverförorenat avfall hanteras som farligt avfall, enligt särskilda rutiner.

4.2 Attraktiv arbetsgivare

Att våra medarbetare känner engagemang för sitt arbete är en förutsättning för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet där Folktandvården ses som en attraktiv arbetsgivare. En prioriterad fråga i hållbarhetsarbetet är därför en god och säker arbetsmiljö. Folktandvården ska vara en arbetsgivare som engagerar, attraherar och utvecklar medarbetare.

Långsiktiga mål och utmaningar till 2025

Vi är förstahandsvalet för kompetenta medarbetare.

Vi erbjuder ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv för våra medarbetare.

Vi har det bästa ledarskapet.

Vi är den mest kunskapsdrivande tandvårdsaktören i Sverige.

Av det totala antalet medarbetare inom Folktandvården var 87 procent kvinnor. Folktandvården är en mångkulturell organisation, där medarbetarna kommer från hela världen. Mångfald är en stor tillgång och de senaste uppgifterna visar att andelen med en annan etnisk bakgrund än svensk är nästintill 50 procent. Dessa uppgifter är från 2018 men sammansättning kvarstår även 2020.

Under våren gick Folktandvården från att ha brist på tandvårdsutbildad personal till brist på arbete för majoriteten av medarbetarna. Det berodde på materialbrist i sjukvården som gjorde att vi fick dra ner vår vårdproduktion för att förse sjukvården med skyddsmaterial som behövdes i vård med covid-19 patienter.

Under 2020 lades mycket tid på att säkra arbetsmiljön, hantera oro bland medarbetarna, styra om i planeringen och hantera frågor om covid-19. Folktandvården, liksom många andra organisationer, har under 2020 haft höga sjuktal som kan kopplas till pandemin.

Trots detta turbulenta år har vi kunnat ställa om vår verksamhet och genomfört olika digitala utbildningsinsatser. Vår medarbetaruppföljning visar också att man trivs, känner engagemang i sitt arbete och ger gott betyg till ledarskapet inom bolaget. Vi har trots den kris vi befunnit oss i, fortsatt arbetet med att stärka vårt varumärke och utveckla den långsiktiga kompetensförsörjningen och arbetsmiljön, så att vi blir en ännu mer hållbar arbetsgivare.

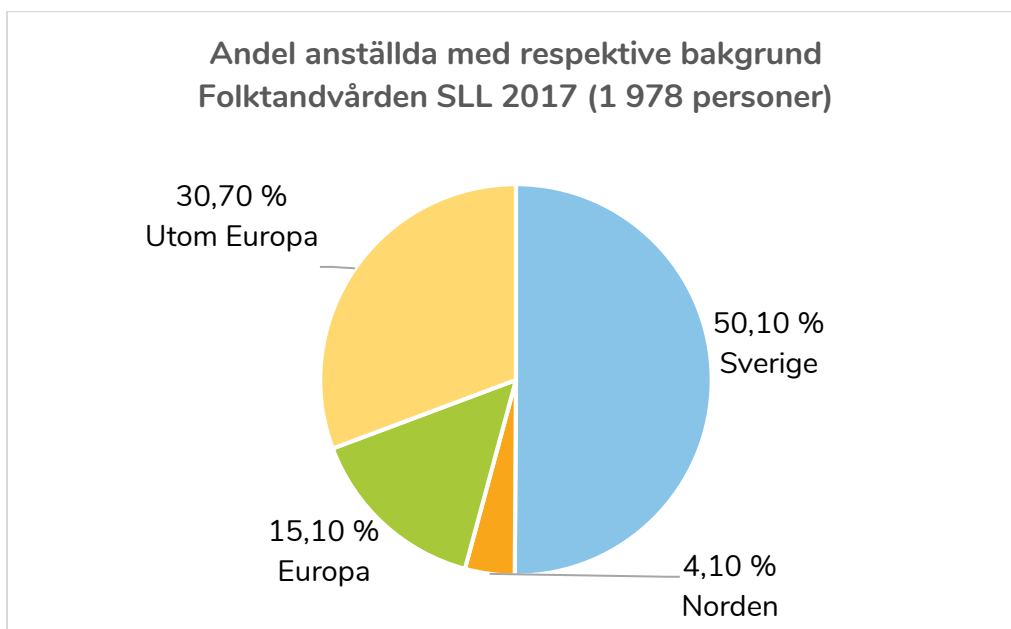
Resultat 2020

- 1 983 anställda
- 87 % kvinnor
- Personalomsättningen har minskat från 14,08 % till 11,62 %
- HME- hållbart medarbetarengagemang fick värdet 78 jämfört med 79 året innan
- HSE- hållbart säkerhetsengagemang fick värdet 79
- Sjukfrånvaron har ökat från 6,06 % till 8,62 %
- Obligatorisk arbetsmiljöutbildning genomfördes digitalt
- Stort fokus på säker arbetsmiljö i samband med covid-19
- Snabb och hög följsamhet till regionens och Folkhälsomyndighetens rekommendationer och riktlinjer för att minska smittspridning av covid-19
- Digitala utbildningsinsatser genomfördes från Folktandvårdsakademin

Bild: Tre av Folktandvårdens närmare 2000 anställda. Bilden är tagen innan coronapandemin och stämmer inte med våra förstärkta hygien- och smittskyddsrutiner i samband med covid-19.

Resultat 2020

Folktandvården Stockholm har under senare år expanderat på grund av ett ökat kundtryck. En stor utmaning är, och har varit, att rekrytera och behålla medarbetare samt minska sjuktagen.

I och med coronapandem gick vi från brist på kompetens till brist på skyddsmaterial. Som konsekvens av detta infördes korttidsarbete från den 4 maj till och med 21 juni och alla tidsbegränsade anställningar avslutades. Till sommaren kunde vi åter börja rekrytera in nya medarbetare. Under 2020 ökade antal medarbetare inom Folktandvården med 29 personer, vilket kan jämföras med året innan då ökningen var åtta personer (2018 minskade antal medarbetare med 52 personer). I december 2020 fanns det totalt 1 983 medarbetare anställda inom bolaget (år 2019-1 954, år 2018-1 946).

Arbetet för att kunna attrahera och behålla medarbetare var en högt prioriterad fråga under 2020, men på grund av pandemin fick vi tänka om i planering och genomförande av aktiviteter. I början av året genomfördes en rekryteringsmessa och två rekryterare anställdes för att införa central rekrytering. Syftet med central rekrytering är att stärka vårt varumärke, det vill säga skapa en ännu bättre kandidatupplevelse, kvalitetssäkra vår rekryteringsprocess samt avlasta chefer. Istället för fysiska mässor deltog vi i digitala mässor.

Gott resultat i medarbetarenkäten 2020

Årets resultat i medarbetaruppföljningen var mycket bra, trots pandemin och den utmaning vi utsattes för under året, vilket visar att Folktandvården har en robust organisation med bra arbetsmiljöarbete, gott ledarskap och att vi arbetar med ständiga förbättringar.

HME- Hållbart medarbetarengagemang

Hållbart medarbetarengagemang mäter medarbetarnas motivation och förutsättningar för att kunna göra sitt bästa för verksamheten och chefernas förmåga att ta till vara på medarbetarnas engagemang.

HME mäts genom nio enkätfrågor om motivation, ledarskap och styrning som bildar ett totalindex.

HME- hållbart medarbetarengagemang består av tre delindex som beräknas utifrån nio enkätfrågor om motivation, ledarskap och styrning. De tre delindexen bildar sen ett totalindex som under 2020 uppgick till 78. Det kan jämföras med regionens snitt på 76. Det är SKL (Sveriges kommuner och landsting) som tagit fram dessa frågor för att kunna analysera sambandet mellan medarbetarengagemang och verksamhetsresultat och för att kunna göra jämförelser mellan landets kommuner och regioner.

Medarbetaruppföljningen var inte lika omfattande under 2020 som tidigare år. Det var ett beslut som regionledningen tog på grund av pandemin. Medarbetaruppföljningen visar att våra medarbetare trots pandemin trivs på arbetet, utvecklas och tycker att arbetet känns meningsfullt. Uppföljningen bestod av två områden där den ena är hållbart medarbetarengagemang (HME) med frågor om motivation, ledarskap och styrning, samt hållbart säkerhetsengagemang (HSE) med frågor för en säkrare vård. Svaren på frågorna bildar ett index för respektive område.

Resultat på medarbetarenkäten 2020

För hållbart medarbetarengagemang, HME, är vårt totalindex 78, vilket är en minskning från 79. Region Stockholms totalindex för året är 76.

Hållbart säkerhetsengagemang, HSE, ligger kvar på samma nivå som förra året med ett totalindex på 79. Regionens totalindex för året är 75.

Personalomsättning 2020

Folktandvården har de senaste åren haft en hög personalomsättning på grund av bland annat stora pensionsavgångar, färre som utbildas än behovet samt ökad konkurrens med flera nya tandvårdsföretag. Under 2020 uppgick personalomsättningen till 11,62 procent. Det är en minskning i jämförelse med föregående år då den uppgick till 14,08 procent.

Personalomsättningen har minskat jämfört med 2019

Resultat: Personalomsättning har minskat från 14,08 % till 11,62 %

På grund av pandemin har vi behövt omprioritera våra inplanerade aktiviteter. Mycket tid har gått åt att löpande hantera frågor om covid-19 och vissa aktiviteter har vi fått styra om på grund av smittspridning. Vi har trots det turbulenta året arbetat för att stärka vårt arbetsgivarvarumärke. Under året anordnades en rekryteringsmessa, vi har deltagit i digitala mässor, infört central rekrytering samt arbetat aktivt med sociala medier. Vi styrde om våra utbildningar till digitala och kunde därför genomföra ett antal olika kompetensutvecklingsinsatser. Under året har även ett introduktionsprogram för nya medarbetare genomförts.

4.2.1 Hälsofrämjande arbete och sjukfrånvaro

Pandemin har påverkat arbetet under 2020 i hög utsträckning. Under våren gick Folktandvården från att ha brist på tandvårdsutbildad personal till brist på arbete för majoriteten av medarbetarna. Materialbristen gjorde att vi fick dra ner vår vårdproduktion för att förse sjukvården med skyddsmaterial. Under 2020 lades mycket tid på att säkra arbetsmiljön, hantera oro bland medarbetarna, styra om i planeringen och att hantera frågor om covid-19.

Andra viktiga åtgärder som genomförts för att säkra arbetsmiljön för våra medarbetare är olika riskbedömningar kopplat till covid-19, förstärkta informationsinsatser via digitala sändningar, kontinuerlig information på vårt intranät och dagliga coronabrev till klinikledningarna. Vi har även erbjudit krisstöd och samtal vid behov.

Folktandvården, liksom många andra organisationer, har under året haft höga sjuktal som kan kopplas till pandemin.

Total sjukfrånvaro 2019-2020

Resultat: Sjukfrånvaron har ökat från 6,06 % till 8,62 %

Folktandvården arbetar kontinuerligt för att förebygga arbetsrelaterad ohälsa, bland annat genom olika hälsofrämjande aktiviteter. Företagshälsovården besöker regelbundet våra kliniker för att följa upp arbetsplatsernas utformning och medarbetarnas arbetsteknik. Alla nyanställda

genomför en arbetsmiljöutbildning där stresshantering, ergonomi, hygien och smittskydd samt kemikaliehantering ingår. Under 2020 genomfördes utbildningarna digitalt.

Obligatorisk arbetsmiljöutbildning genomfördes digitalt

Alla nyanställda i Folktandvården går en obligatorisk arbetsmiljöutbildning där stresshantering, ergonomi, hygien och smittskydd samt kemikaliehantering ingår.

För bolaget är det viktigt att stimulera och aktivera medarbetare till att förebygga ohälsa då arbetet inom tandvårdsyrket är fysiskt ansträngande, med ensidiga och belastande arbetsställningar. Alla medarbetare i Folktandvården har friskvårdsbidrag på 3 500 kronor per år. Samtliga medarbetare har tillgång till ett pausgymprogram, Pausit, som innehåller enkla men effektiva rörelser för det statiska arbetet som tandvårdspersonal har.

Det totala sjukalet ligger i paritet med motsvarande organisationer inom regionen. Den totala sjukfrånvaron har ökat i jämförelse med föregående år från 6,06 procent till 8,62 procent. Det är främst den korta sjukfrånvaron som ökat och kan kopplas till pandemin.

4.2.2 En trivsamt och säker arbetsmiljö för alla

Folktandvården har ett systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetar ständigt för att förbättra arbetsmiljön genom till exempel avvikelsehantering och arbetsmiljöronder.

I Folktandvården råder nolltolerans mot diskriminering och kränkningar och tydliga riktlinjer finns framtagna som chefer ska genomföra kontinuerligt, och i handlingsplanen för medarbetarundersökningen är det obligatoriskt att arbeta med dessa frågor. Alla chefer genomgår en säkerhetsutbildning som ges kontinuerligt, där rutiner kring hur man ska hantera våld och hot går igenom. Alla medarbetare genomgår även en utbildning i HBTQ-frågor.

Alla kliniker samt avdelningar på huvudkontoret, genomförde skyddsronder under första halvåret 2020. Skyddsronderna sker enligt särskild framtagna mall som utgår från Arbetsmiljöverkets föreskrifter och denna är utarbetad i samverkan med de fackliga organisationerna. Alla protokoll från skyddsronderna samlas i en portal och en sammanställning görs under hösten. I skyddsrondens frågeställningar ingår även frågor om den digitala arbetsmiljön.

Folktandvården ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet för invånarna i regionen och för våra medarbetare, samt sträva efter att utjämna olikheter som uppstått genom att vi behandlas olika utifrån kön, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller andra individuella egenskaper. En likabehandlingsplan, med ett antal aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering, togs fram under 2019.

För att öka kunskapen om lika behandling har Folktandvården obligatoriska webbutbildningar som alla medarbetare ska genomföra:

- Att undanröja hinder
- Etnicitet, normer och möten i vardagen
- HBTQ - normer, kön och sexualitet

4.2.3 Utbildning och utveckling

Trots detta turbulenta år har vi kunnat ställa om vår verksamhet och genomföra olika digitala utbildningsinsatser. Under den period då vi var tvungna att stänga ner stora delar av verksamheten på grund av brist på skyddsmaterial sändes till exempel 10 halvdagsutbildningar, med föreläsningar av våra specialisttandläkare, till alla kliniker.

Vår medarbetaruppföljning visar att man trivs, känner engagemang i sitt arbete och ger gott betyg till ledarskapet inom bolaget. Vi har trots den kris vi befunnit oss i fortsatt arbetet med att stärka vårt varumärke och utveckla den långsiktiga kompetens-försörjningen och arbetsmiljön, så att vi blir en ännu mer hållbar arbetsgivare

Folktandvården verkar inom en sektor som är starkt konkurrensutsatt och det finns idag flera etablerade tandvårdsföretag samt nya som tillkommer och som konkurrerar om både medarbetare och kunder. För att kunna bibehålla den starka ställning Folktandvården har som både arbetsgivare- och vårdgivare krävs att det sker ett ständigt förbättrings- och förändringsarbete.

Bild: Under 2020 har våra medarbetare kunnat delta i olika digitala utbildningar och föreläsningar. Bilden är tagen innan coronapandemin och stämmer inte med våra förstärkta hygien- och smittskyddsrutiner i samband med covid-19.

Att tillvarata alla medarbetares kompetens och utveckla vårdprocesserna blir en avgörande framtidsfråga för att Folktandvården ska klara både sitt vårduppdrag och det avkastningskrav som ägaren ställer på bolaget. Bolaget måste kontinuerligt utvecklas genom att, chefer tar sitt

ansvar som förändringsledare, utvecklar teamarbete och inför digitala lösningar som kan spara personella resurser.

Ett ständigt arbete pågår för att stärka Folktandvårdens attraktivitet som arbetsgivare. Det sker bland annat genom att skapa nya karriärs- och utvecklingsvägar för samtliga yrkeskategorier och genom en intern utbildningsverksamhet. Under året fick vi pausa en del av vår utbildningsverksamhet, men vissa utbildningar kunde vi styra om till digitala.

Under 2020 har 18 olika utbildningar genomförts och 438 medarbetare deltagit i Folktandvårdens internutbildningsprogram, Folktandvårdsakademin. Flera medarbetare har även deltagit i externa digitala utbildningar.

Alla nyutexaminerade tandläkare och tandhygienister som anställs i Folktandvården genomgår två introduktionsår som dels består av handledning i det kliniska arbetet, dels teoretiska avsnitt i allt från journalsystemet T4 till att kunna arbeta i ett team. Introduktionsåret ska också stimulera till nätverksbyggande för kollegialt och personligt utbyte. På grund av pandemin har en del moment i programmet genomförts digitalt och några ha skjutits upp till 2021. Under året avslutade sammanlagt 83 (61 tandläkare och 22 tandhygienister) behandlare introduktionsåret och 90 nyexaminerade (66 tandläkare, 24 tandhygienister) påbörjade sitt år. Under året har även ett introduktionsprogram för tandsköterskor startats, där 29 personer deltog i programmet.

Ett chefsförsörjningsprogram genomfördes under året med syfte att säkra vår personalförsörjning med klinikchefer och arbetsledare, samt för att kunna erbjuda karriärvägar för medarbetarna.

4.2.4 Samverkan och dialog med arbetstagarorganisationerna

Folktandvården har ett samverkansavtal som innebär att den formella samverkan med fackliga företrädare sker på bolagsnivå och med arbetsplatsträffar på klinik- och avdelningsnivå.

Månatligen genomförs samverkansmöte på bolagsnivå med stort engagemang från de fackliga företrädarna. Förutom dessa samverkansmöten har olika dialogmöten mellan fackliga företrädare genomförts, till exempel om arbetsmiljöfrågor.

4.3 Minskad klimatpåverkan och resursförbrukning

En viktig del i Folktandvårdens hållbarhetsarbete är att minska vår klimatpåverkan och resursförbrukning. Genom klimatsmarta val av produkter, transporter och ny teknik samt effektiva arbetssätt kan Folktandvården minska sin klimatpåverkan och resursförbrukning. Några av våra utmaningar är att hitta mer klimatvänliga engångs- och flegångsmaterial, minska energiförbrukningen och utnyttja IT-lösningar och teknik på bästa sätt.

Engångsmaterial i plast, som handskar och förkläden, utgör en betydande del av Folktandvårdens klimatpåverkan och under 2020 har vi haft fortsatt stort fokus på att hitta och använda fler biobaserade alternativ. Coronapandemin har dock begränsat den möjligheten då det varit stor brist på allt skyddsmaterial och liten möjlighet att välja vissa produkter.

Digitalisering av våra arbetssätt kan ge klimatvinster och spara resurser. Exempel som Folktandvården arbetat med är digitala möten och utbildningar, sms-kallelser och digital skanning istället för att använda avtrycksmaterial i patientens mun.

Upphandling och inköp är också ett viktigt område och Folktandvården och regionen arbetar mycket med att ställa tuffa miljökrav som ska bidra till minskad klimatpåverkan och resursanvändning från de varor och tjänster vi köper.

Resultat 2020, exempel

- 1,9 miljon färre utskrifter jämfört med 2016
- 224 000 fler sms-kallelser jämfört med 2018
- Klimatpåverkan från tjänsteresor minskade med 68 % jämfört med 2019
- 96 % av de 380 inrikesresorna var med tåg
- 59 % minskade lustgasutsläpp jämfört med 2016, motsvarar 62 ton i CO₂ ekvivalenter.
- Totala elförbrukningen minskade med 3 % jämfört med 2019 men ökade per patientbesök. All el var från förnybara källor.
- 91 % av insamlade IT-utrustningar återanvändes, miljöbesparing med 37,4 ton i CO₂ ekvivalenter
- 58 % biobaserade (stora) plastförkläden, 31 % biobaserade salivsugar och 60 % biobaserade tandborstar
- Vi nådde regionens miljömål för effektiv textihantering och använder miljövänliga bussaronger

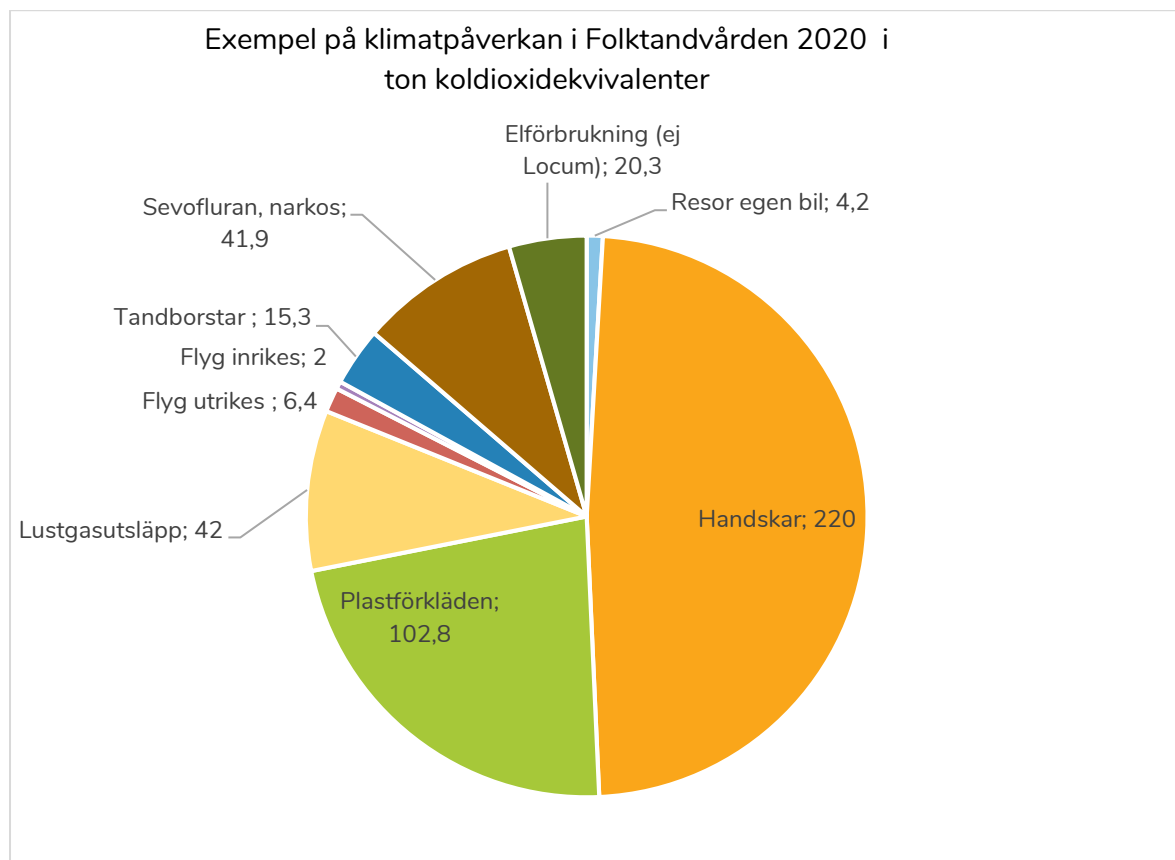

Diagram över exempel på klimatpåverkan i Folktandvården 2020

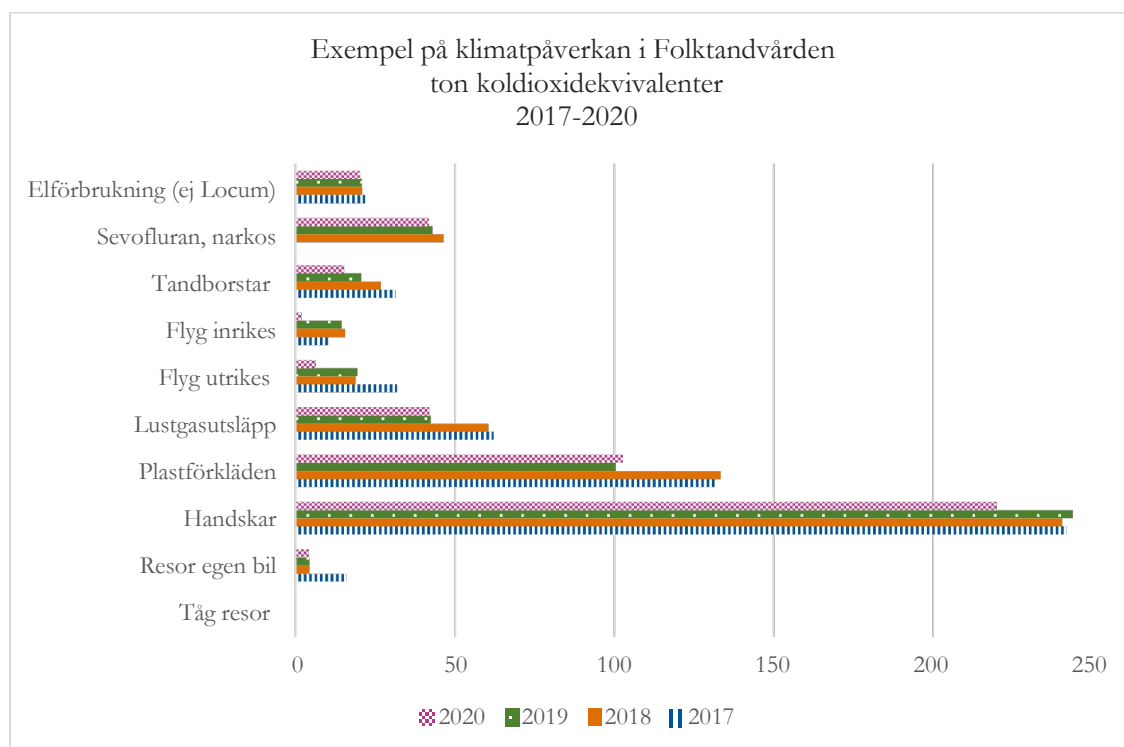

Diagram med exempel på klimatpåverkan i Folktandvården 2017-2020

4.3.1 Minska klimatpåverkan från lustgas genom destruktion

Folktandvården använder lustgas vid behandling av patienter med speciella behov. Lustgas är dock starkt klimatpåverkande, ett kilo lustgas har samma klimatpåverkan som cirka 300 kilo koldioxid. För att minska utsläppen har vi på vissa kliniker infört lustgasdestruktion som kan omvandla inkommen lustgas till syre och kvävgas.

Lustgas är 300 gånger mer klimatpåverkande än CO₂

På Eastmaninstitutet finns en av världens första lustgasdestruktionsanläggningar anpassad för tandvård.

Över 99 % av uppsamlad lustgas omvandlas till kväve och syre som inte påverkar klimatet.

Resultat 2020

Under 2020 användes lustgas på 13 kliniker där den största mängden förbrukas inom specialisttandvård för barn och då framför allt på Eastmaninstitutet. I december 2016 installerades troligen världens första mindre centrala lustgasdestruktionsanläggning för tandvård på vinden på Folktandvården Eastmaninstitutet, en CDU dental. Genom destruktion av lustgas har Folktandvården minskat klimatpåverkan från sin lustgasanvändning.

Under coronapandemin 2020 besökte färre patienter Folktandvården och lite färre lustgasbehandlingar genomfördes jämfört med året innan. Jämfört med 2016 så har klimatpåverkan från lustgas minskat med nästan 60 procent under 2020, vilket är en liten minskning i utsläpp jämfört med 2019. Klimatpåverkan från lustgasutsläpp 2020 var närmare 42 ton i koldioxidekvivalenter jämfört med 104 ton 2016.

Alla kliniker, förutom Medicinsk tandvård på Danderyds sjukhus, får lustgas från tuber där läckagen är mycket små.

Mål: 2021 har vi minskat lustgasutsläppen med 50 procent jämfört med 2016 och infört en destruktionsanläggning på Eastman

Resultat 2020: Lustgasutsläppen minskade med cirka 60 % jämfört med 2016. En minskning med över 62 ton i koldioxidekvivalenter.

I slutet av 2016 installerades en lustgasdestruktionsanläggning på Eastmaninstitutet.

Andra klimatpåverkande gaser

Lustgas kan även förekomma vid behandling under narkos och narkosgaser kan innehålla andra klimatpåverkande gaser som till exempel Sevofluran. Sevofluran är 795 gånger mer klimatpåverkande jämfört med koldioxid. Det finns ingen fungerande teknik för rening av denna gas utan här handlar det mer om att minimera användning genom till exempel optimering av arbetsmetoder och utrustning som lågflödesteknik. 2018 var första gången Folktandvården hade tillgång till inköpsstatistik för Sevofluran.

Under 2020 var Folktandvårdens klimatpåverkan från Sevofluran 42 ton i koldioxidekvivalenter. Idag finns ingen effektiv teknik för rening av narkosgasen.

Under 2020 genomfördes totalt 2 908 narkoser och 1 643 lustgasbehandlingar, vilket är en minskning jämfört med tidigare år.

	2016	2017	2018	2019	2020
Lustgasbehandlingar	1 842	1 923	1 759	1 901	1 643
Narkoser	2 480	2 719	3 168	3 332	2 908

4.3.2 Energi

Drygt hälften av Folktandvården Stockholms läns lokalyta ligger i inhyrda lokaler där det finns en gemensam elleverantör för miljömärkt el (Bra miljöval enligt SNF) och där följs regelbundet elförbrukning upp. Resterande lokaler är i Locums regi, eller annan hyresvärd där elen ingår i hyran. Kliniker i Locums lokaler får även el från förnybara källor.

Under 2017 genomförde Folktandvården en energikartläggning enligt lagen om energikartläggning i stora företag.

Enligt rapporten är det följande energianvändningsområden som har identifierats som betydande för Folktandvården och som vi har möjlighet att påverka:

- Elanvändning till kontor- och verksamhetsutrustning
- Elanvändning till belysning
- Elanvändning till rumsvärmare och kyla

En stor del av elförbrukningen går till verksamhetsrelaterad utrustning som behövs i tandvården och användandet av ny och energikrävande teknik ökar varje år. I samband med varmare somrar har även behovet av extra kyla ökat. Detta gör att det blir en utmaning att minska elförbrukningen.

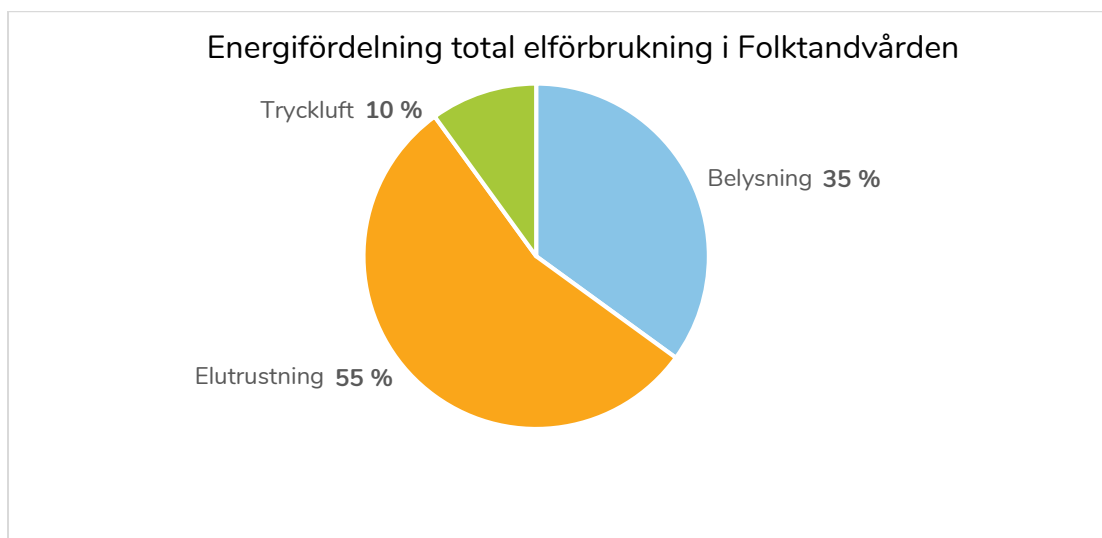

Bild: Elutrustning och belysning står för den största delen av elförbrukningen

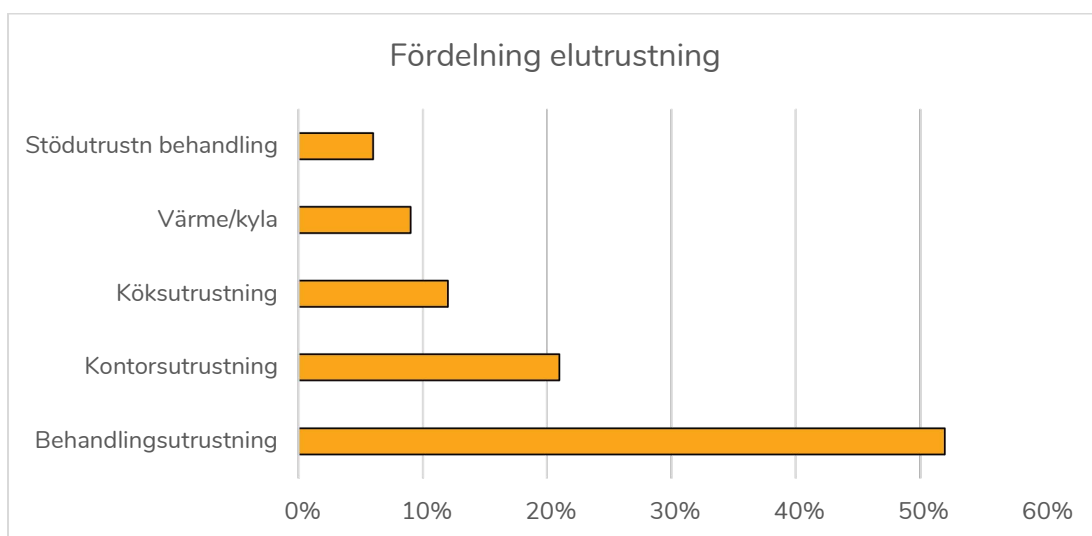

Bild: Behandlingsutrustning står för mer än hälften av Folktandvårdens förbrukning till elutrustningen.

Mål: 2021 har vi minskat elförbrukningen med 20 procent jämfört med 2016

Resultat 2020: Elförbrukningen minskade med 4 procent per kvadratmeter jämfört med 2016 och den totala förbrukningen minskade med 3 procent jämfört med 2019.

Minskningen beror på minskad verksamheten och färre patientbesök under coronapandemin. Vi ser dock en ökad förbrukning per patientbesök.

Klimatpåverkan från den el där vi har separat elavtal var 20,3 ton under 2020, vilket är en liten minskning jämfört med 2019. Folktandvården har endast el från förnybara källor

Elförbrukning, resultat 2020

Den totala elförbrukningen minskade med 3 procent jämfört med året innan och elförbrukningen per kvadratmeter (kvm) minskade med 4 procent. Förklaringen till minskningen beror troligen främst på Coronapandemin och att Folktandvården haft verksamhet i lägre grad och färre patientbesök under 2020 jämfört med tidigare år. Under 2020 hade Folktandvården 17 procent färre patientbesök vilket dock inte motsvarar minskningen i elförbrukningen. Samtidigt ser vi en ökning i elförbrukningen per besök. Ökningen skulle kunna förklaras av att viss utrustning och belysning behöver vara i gång även om vi behandlar färre patienter.

Klimatpåverkan från den el där vi har separat elavtal var 20,3 ton koldioxidekvivalenter under 2020 vilket är en liten minskning jämfört med 2019 års utsläpp på 20,9 ton. Klimatpåverkan beräknas genom den emissionsfaktor Region Stockholm använder i sin klimatkalkyl för förnybar el (11,5 kg koldioxidekvivalenter/MWh).

Folktandvården har en övergripande åtgärdsplan för energisparåtgärder och en del i arbetet med att minska vår elförbrukning blir att se över hur vi ställer energikrav vid upphandling av teknik och utrustning. Att ersätta energikrävande belysning och att planera energisparåtgärder vid ny- och ombyggnation är andra åtgärder. Alla kliniker arbetar med att se över energisparåtgärder, som att installera rörelsedetektorer för belysning och stänga av datorer och annan utrustning, då den inte används.

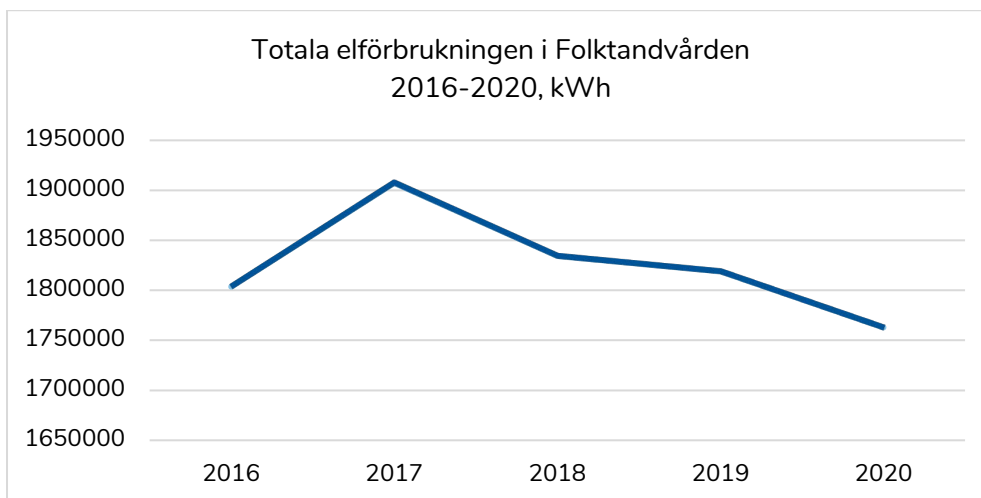

Diagram över elförbrukningen i Folktandvården 2016-2020.

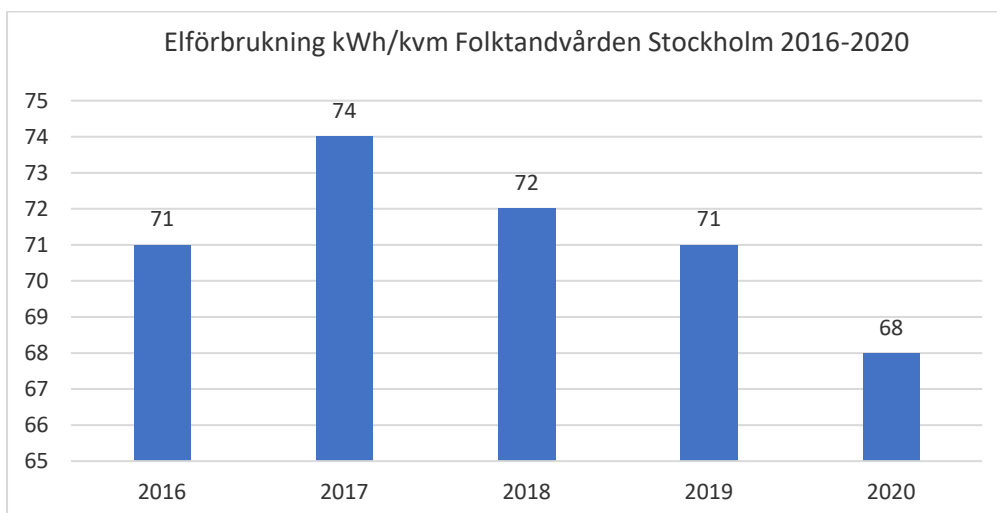

Diagram över elförbrukningen per kvadratmeter 2016-2020.

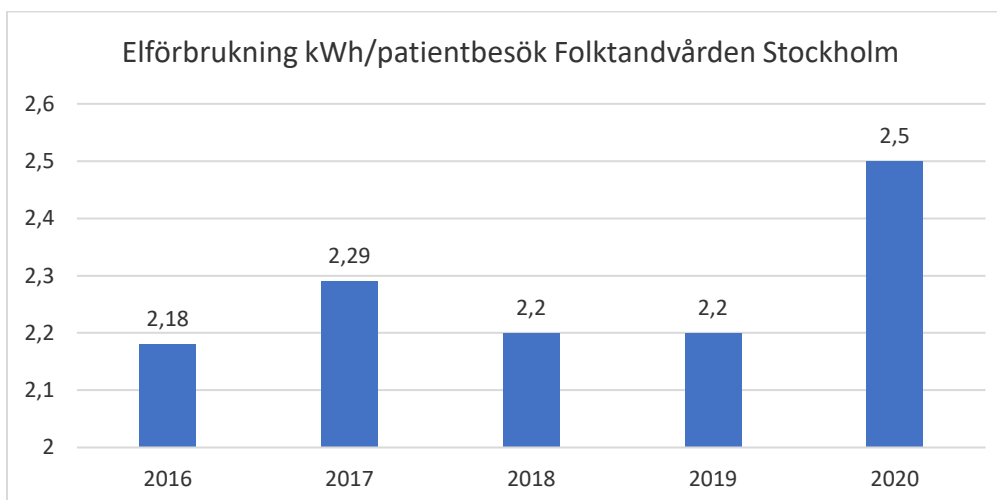

Diagram över elförbrukning per patientbesök 2016-2020.

4.3.3 Klimatpåverkan från tjänsteresor

Ett sätt att minska klimatpåverkan från tjänsteresor är att öka andelen resfria möten och utbildningar. Alla medarbetare i Folktandvården har tillgång till digitala verktyg som kan användas vid kontakter inom eller utanför verksamheten, vilket spar tid och miljö. När vi väl reser ska vi välja klimatsmarta transporter och tåg ska alltid vara förstahandsval vid tjänsteresor som är kortare än 60 mil.

Bild: Under 2020 har de flesta av våra möten och utbildningar skett digitalt vilket har minskat klimatpåverkan på resor jämfört med tidigare år. Bilden är tagen innan coronapandemin och stämmer inte med våra förstärkta hygien- och smittskyddsrutiner i samband med covid-19.

Tjänsteresor, resultat 2020

Under 2020 har klimatpåverkan från tjänsteresor minskat kraftigt då färre tjänsteresor skett på grund av coronapandemin. Nästan alla utbildningar och möten har skett digitalt och resfritt via Teams, Skype eller andra digitala kommunikationsverktyg.

Klimatpåverkan från tjänsteresor med flyg, tåg och egen bil minskade med 68 procent jämfört med året innan och med över 80 procent jämfört med 2016. Från 43,2 ton koldioxid under 2016 till 12,6 ton koldioxid under 2020.

När vi väl reser väljer personalen klimatsmarta transportmedel och enligt vår resepolicy ska tåg alltid vara förstahandsval vid inrikes tjänsteresor som är kortare än 60 mil. Under 2020 var 96 procent av de totalt 380 inrikesresorna med tåg.

Antalet flygresor har minskat med 85 procent jämfört med 2019 och endast 18 av 380 inrikesresor gjordes med flyg. Inrikesresorna minskande totalt med 49 procent. Statistik från Bigtravel.

Mål 2020: Våra inrikesresor ska ske med tåg

Resultat 2020: 96 procent av de 380 inrikesresorna var med tåg.

Mål 2020: Vi har minskat klimatpåverkan från tjänsteresor jämfört med 2016

Resultat 2020: Klimatpåverkan från tjänsteresor minskade med över 70 procent jämfört med 2016 och med 68 procent jämfört med 2019.

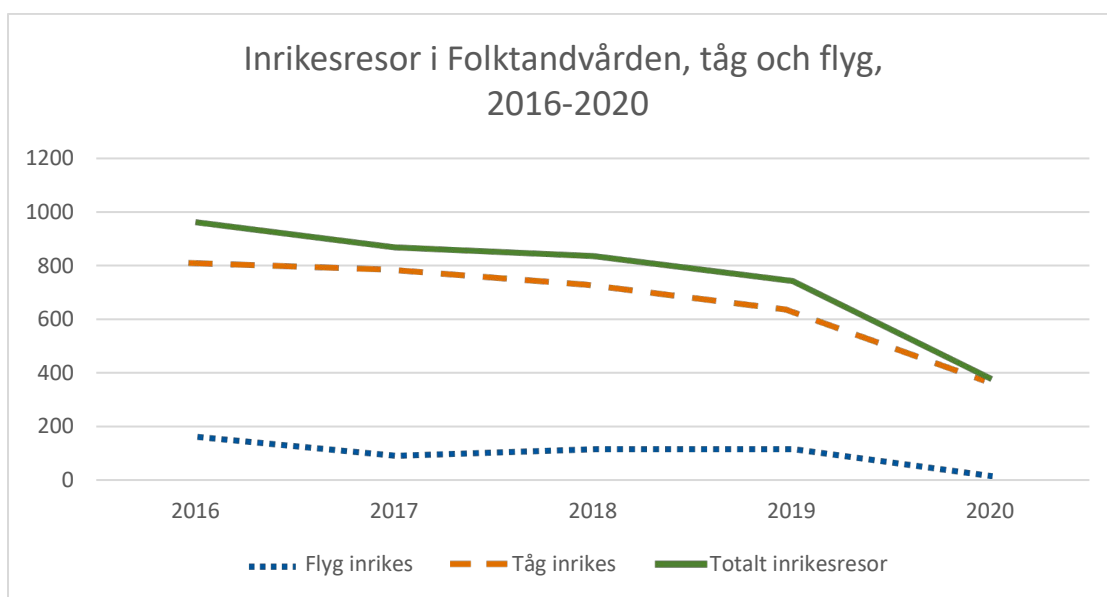

Diagram över inrikesresor i Folktandvården 2016-2020.

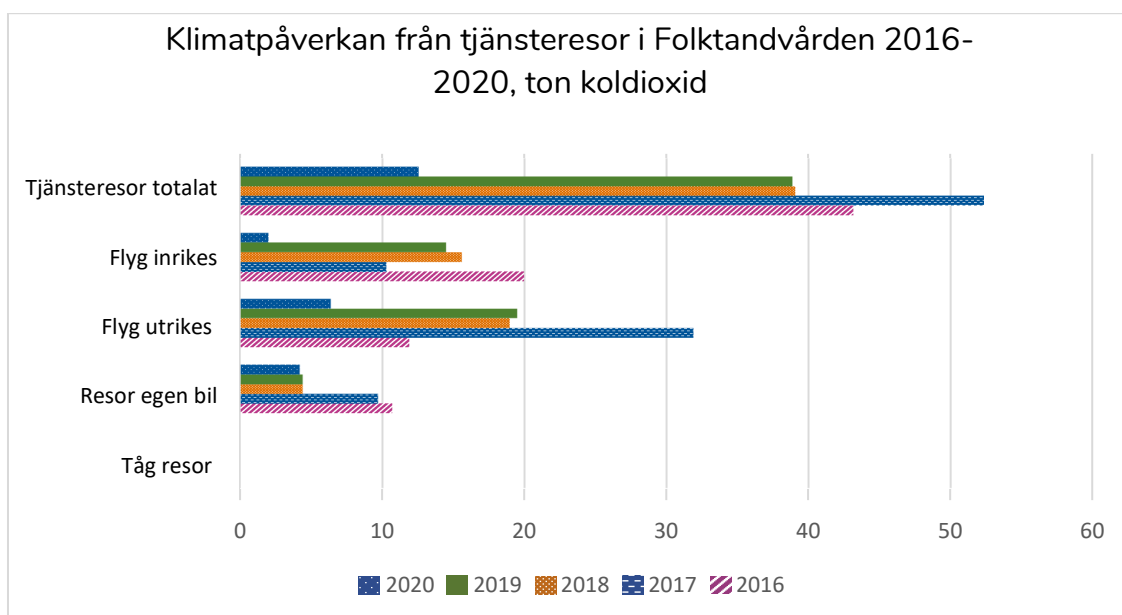

Diagram över klimatpåverkan från tjänsteresor 2016-2020.

Digitala arbetssätt, resultat 2020

Som för många andra verksamheter har coronapandemin inneburit en kraftig ökning av digitala arbetssätt för att minska smittspridningen. På Folktandvårdens huvudkontor har de flesta medarbetare arbetat på distans under större delen av 2020. Möten, seminarier och utbildningar för alla anställda har skett digitalt och ledningen har exempelvis haft regelbundna livesändningar för alla medarbetare, för att informera om förändringar som ofta kommit med kortvarsel under pandemin. Alla medarbetare i Folktandvården har tillgång till Teams och Skype.

Digitala möten

Enligt statistik från Region Stockholms IT-avdelning och O365-portalen hade 560 personer organiserat totalt 5 209 Teamsmöten och totalt deltagit 18 462 gånger i Teamsmöten under en 180-dagarsperiod från mitten av juli 2020.

Digitala vårdmöten – en populär och uppskattad resfri tjänst

Under 2020 blev pilotprojektet att träffa Folktandvårdens tandläkare i mobilen en populär och uppskattad tjänst både av patienter och medverkande medarbetare. Den digitala servicen att kunna möta sin tandläkare i mobilen, via appen Alltid Öppet, är en del i Folktandvårdens strategi att vara en modern och tillgänglig vårdgivare. Tjänsten tillgodoser även allmänhetens förväntningar och efterfrågan på en enkel, flexibel och tillgänglig tjänst där man snabbt får hjälp och undviker onödiga besök på klinik och minskar resandet. Tjänsten utvärderas för att ta fram en kostnadseffektiv lösning för digitala vårdmöten som kan vara ett bra komplement till vår verksamhet i övrigt

Bild: Under 2020 har det varit möjligt att träffa tandläkaren via mobilen utan att patienten behöver resa till kliniken.

4.3.4 Minskad miljöpåverkan med hjälp av IT och återanvändning av IT-utrustning

Grön IT handlar om att minska miljöpåverkan från användandet av IT-hårdvara i hela livscykeln och optimera eller ersätta miljökrävande processer med IT-tjänster.

Att ställa miljö- och hållbarhetskrav vid upphandling av IT-utrustning är viktigt för att till exempel minska användandet av farliga kemikalier eller få ner energiförbrukningen. Folktandvården köper IT-utrustning upphandlad av Region Stockholm som ställer tuffa miljökrav som också följs upp regelbundet. Ett annat exempel är Follow-print, som infördes under 2017 och har utökats till fler kliniker. Dokument skickas till en utskriftskö istället för en förvald skrivare, och hämtas när och var man vill. På så sätt glöms färre dokument bort på skrivaren, vilket ökar säkerheten och minskar antalet onödiga utskrifter. Ytterligare ett exempel där IT kan minska miljöpåverkan är Folktandvårdens arbete med att ersätta papper med sms vid kallelser till besök. Kommunikation via sms är också mycket uppskattat av våra kunder.

Mål 2021: Öka antalet sms-kallelser och minska pappersutskrifter jämfört med 2018

Resultat 2020

1 430 000 färre utskrifter

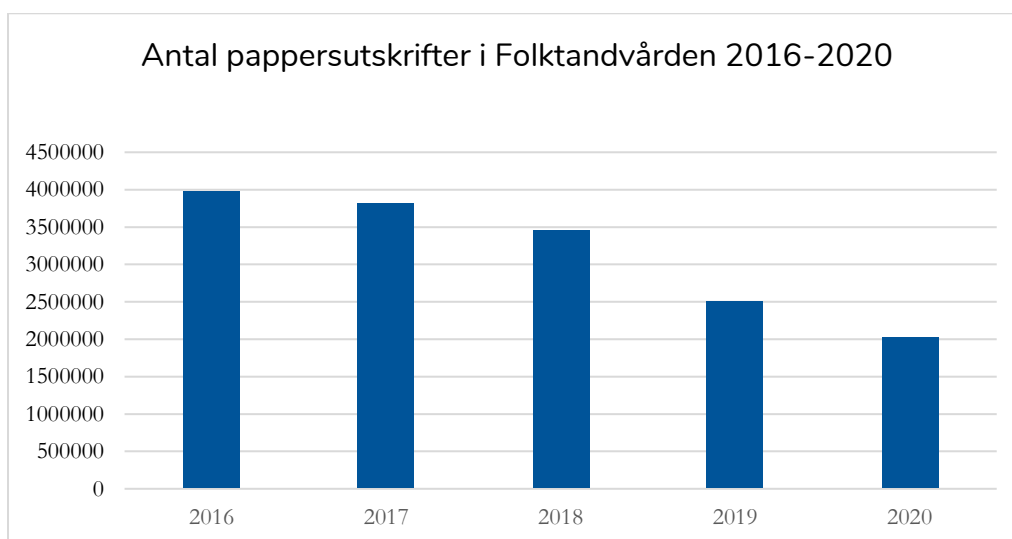
700 000 färre A4-utskrifter*.

224 000 fler sms-kallelser

1 946 000 färre utskrifter sen 2016

Resultat 2020:

Folktandvården har minskat antalet utskrifter med över 1,9 miljoner utskrifter jämfört med 2016. En av åtgärderna för att minska pappersutskrifter och portokostnader har varit övergång till sms-kallelser. Under 2020 skickades över 224 000 fler sms-kallelser jämfört med 2018.

Tabell över antal utskrifter 2016-2020

Minskad klimatpåverkan genom återanvändning

Genom att återanvända teknisk utrustning som datorer och bildskärmar som behöver bytas ut minskar klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv, eftersom fler återanvända datorer betyder det att färre nya datorer behöver produceras. Folktandvården har en upphandlad tjänst för återanvändning och återvinning av IT-utrustning genom Inrego. Under året återanvändes 91 % av de 1 009 inlämnade utrustningarna.

Exempel på miljöbesparingar som uppstår vid återanvändningen av IT-utrustning

En stationär dator = ca 50 kg CO₂

En bärbar dator = ca 29 kg CO₂

Källa: Inrego

Återanvänt 2020

Under 2020 återanvändes 91 % av de över 1000 insamlade IT-utrustningarna

Återanvändningen innebar en miljöbesparing på 37,4 ton i koldioxidekvivalenter

4.3.5 Minska klimatpåverkan från plaster och engångsmaterial

För att förhindra smittspridning och skydda vår personal mot till exempel hälsofarliga kemikalier används en stor mängd engångsmaterial som plastförkläden och handskar. Det förekommer även andra förbrukningsmaterial som till exempel sopsäckar, skoskydd och salivsugar. Förbrukning av engångsmaterial utgör en betydande del av Folktandvårdens klimatpåverkan om vi ser till hela livscykeln, från produktion till avfall. Studier hos sjukvårdsverksamheter visar att engångsprodukter kan stå för hälften av klimatpåverkan från en sjukvårdsverksamhet¹.

Region Stockholm har tagit fram en färdplan för cirkulära plastflöden till 2030 med mål att minska det miljömässiga fotavtrycket från plast. Två åtgärder som tas upp i färdplanen är att prioritera biobaserad plast och återvunnen plast i produkter framför fossil, eftersom dessa ger lägre klimatpåverkan. För den vanliga plastsorten polyeten (PE) visar en jämförelse att störst klimateffekt fås av biobaserad PE när produkterna förbränns efter slutanvändning, jämfört med fossil och återvunnen polyeten. Skyddsförkläden och salivsugar är exempel på plastmaterial som förbränns efter användning i tandvården.

Användning av återvunnen plast i medicintekniska produkter och deras primära förpackningar förekommer inte idag på grund av branschens krav på spårbarhet och specifikationer för råmaterial för funktion och patientsäkerhet. Återvunnen plastråvara har inte möjligheter att möta dessa krav idag. Återvunnen plast kan dock fungera bra i vissa produkter som förpackningar eller skoskydd.

En utmaning är att det även kan finnas andra aspekter som är viktiga att ha i åtanke exempelvis effekter från direkt och indirekt landanvändning och de sociala hållbarhetsaspekterna som arbetsmiljöförhållanden vid produktionen av bioråvaran.

¹ Clire project, Region Skåne, <http://clire.se/>

Lägre klimatpåverkan med biobaserad plast

Biobaserad plast kan minska klimatpåverkan, jämfört med plast baserad på jungfrulig fossil råvara. Det beror på att växterna dessa plaster baseras på tar upp koldioxid från atmosfären och därmed kan vara en del av koldioxidens kretslopp i planetens naturliga system.

Förutom att ha en korrekt hantering av engångsmaterial och följa våra riktlinjer för hygien och smittskydd så satsar Folktandvården på att byta ut miljontals produkter av fossil plast till biobaserade alternativ. Biobaserade alternativ av till exempel sockerrör har lägre klimatpåverkan än produkter av fossiltillverkad plast.

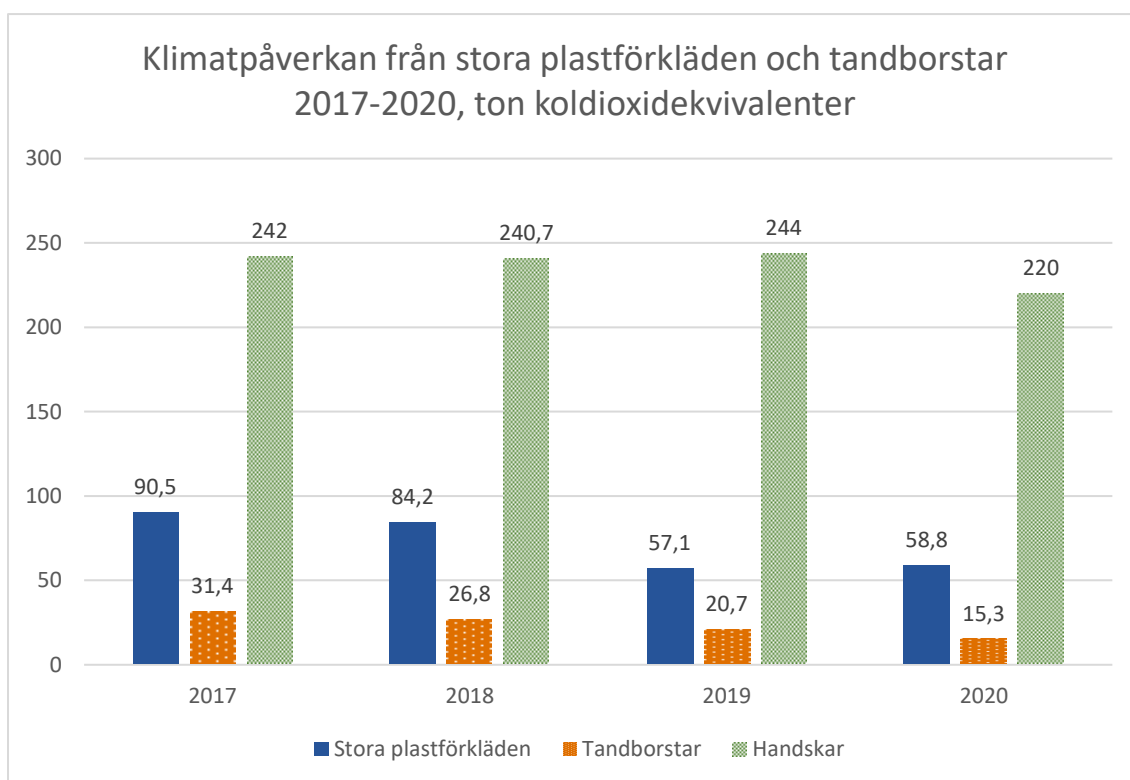

Diagram över klimatpåverkan från handskar, stora plastförkläden och tandborstar 2017-2020. För handskar saknas biobaserade alternativ.

Beräkningar för klimatpåverkan från handskar och förkläden bygger på data från Region Stockholms hållbarhetsavdelning och ger en uppskattning av mängden koldioxid under en produkts livscykel. Data för tandborstar bygger på genomförd livscykelanalys i samarbete med Region Stockholm.

Bild: Engångsmaterial står för en betydande del av Folktandvårdens klimatpåverkan. Därför är ett miljömål att öka andelen biobaserade produkter med lägre klimatpåverkan.

Mål 2021: Minska klimatpåverkan och öka andelen biobaserade plastprodukter.

Mål 2020:

Minst 75 % biobaserade (stora) plastförkläden

Minst 30 % biobaserade salivsugar

Minst 50 % biobaserade tandborstar

Resultat:

58 % biobaserade (stora) plastförkläden

31 % biobaserade salivsugar

60 % biobaserade tandborstar

Klimatpåverkan från stora plastförkläden har minskat med 35 % jämfört med 2017 vilket motsvarar en minskning med över 31 ton i koldioxidekvivalenter

Resultat 2020:

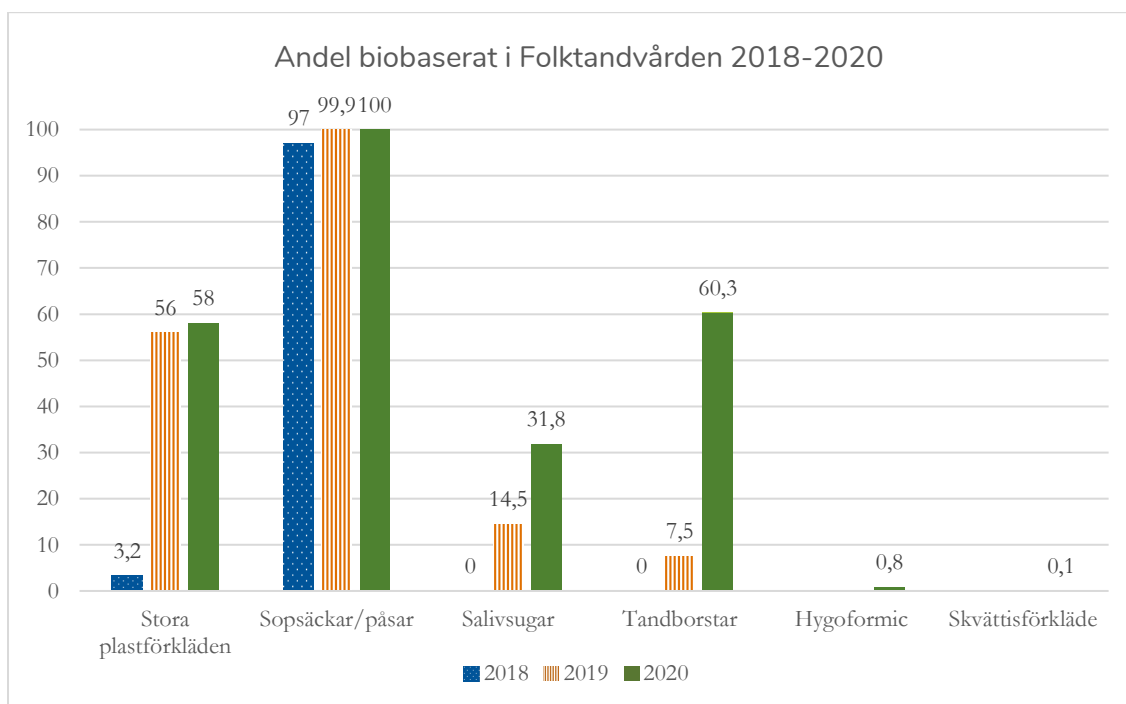
Under våren 2020 var det stor brist på skyddsmaterial inom vården efter ökad efterfrågan i samband med coronapandemin. Folktandvården stängde tillfälligt ner stora delar av sin verksamhet för att lämna över skyddsmaterial som munskydd, skyddsförkläden och desinfektionsmedel till vården.

Då det var brist på tillgång av skyddsmaterial under året så var möjligheten att välja till exempel biobaserade produkter, begränsad. Trots pandemin kan vi ändå se att andel biobaserade produkter har ökat jämfört med tidigare år. På grund av ändrade inköpsprocesser

så kan det finnas vissa osäkerheter i inköpsstatistiken men vi bedömer att de flesta av de produkter vi följer upp för vårt miljömål, finns med. Under 2020 köpte Folktandvården drygt 8,8 miljoner handskar, 2,1 miljoner munskydd och närmare 1,5 miljoner plastförkläden. Folktandvården följer regelbundet upp användningen av vissa engångsmaterial per patientbesök och målet är att ha en korrekt användning där vi följer våra riktlinjer för hygien och smittskydd samt skyddar oss för exponering av kemikalier. Under 2020 kan vi se en uppgång i skyddsmaterial per besök, vilket kan förklaras av vissa förändringar i riktlinjerna för hygien och smittskydd i samband med covid-19.

Inköpsstatistik för 2020 visar att 58 procent av våra stora plastförkläden var biobaserade och klimatpåverkan från de stora plastförklädena minskade med 35 procent, från 90,5 ton 2017 till 58,8 ton koldioxidekvivalenter under 2020. Det är dock en liten ökning jämfört med 2019 då vi köpte mer än 88 000 fler stora skyddsförkläden under 2020 jämfört med 2019.

Efter att Folktandvården fick nya städavtal 2018 köper klinikerna endast in biobaserade sopsäckar och påsar. Andra biobaserade alternativ som köpts in och som ökat under 2020 är salivsugar och tandborstar. Nya biobaserade produkter som är på ingång är lite mindre skyddsförkläden även kallad Skvättis och Hygoformic, som är en typ av salivsug.

Tabell över andel biobaserade produkter 2018-2020.

Stoppa socker och gräs i munnen?

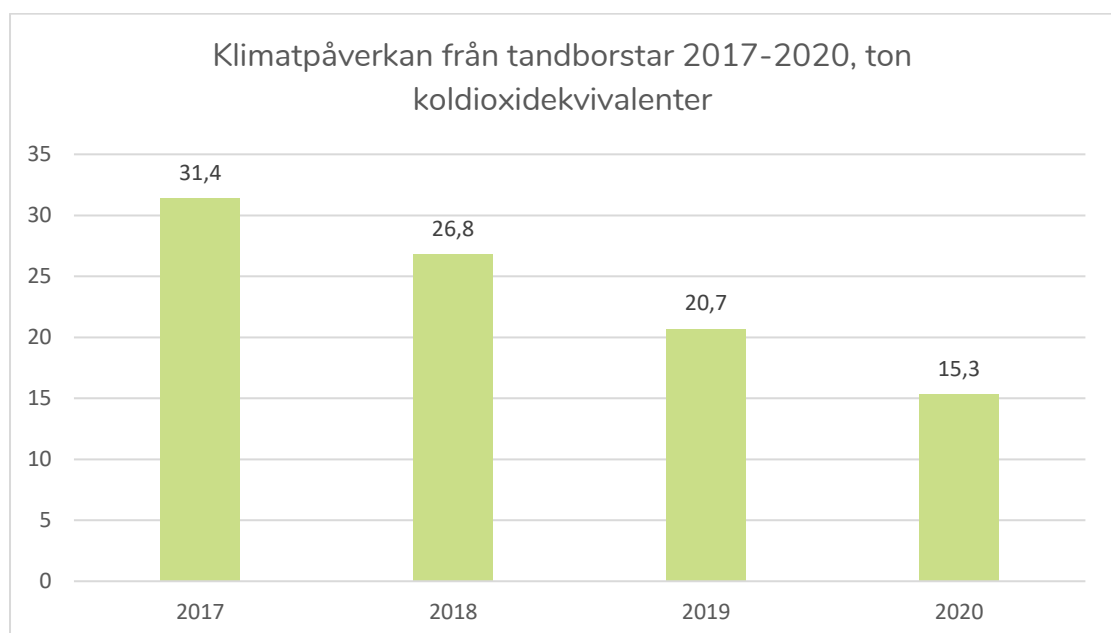
Ja, under 2020 delade Folktandvården ut över 165 000 tandborstar gjorda av sockerrör eller bambu, som är ett gräs.

Genom att ersätta tandborstar av fossil plast med biobaserade alternativ har klimatpåverkan minskat med över 50 % jämfört med 2017.

Under 2020 köpte Folktandvården drygt 277 000 tandborstar varav 60 procent var tillverkade av bambu eller biobaserad plast från sockerrör. I ett livscykelperspektiv, från råvara till avfallshantering, blir klimatpåverkan från alla inköpta tandborstarna över 15 ton koldioxid. Biobaserade tandborstar av bambu eller sockerrör har ungefär hälften så stor klimatpåverkan jämfört med tandborstar av fossil plast. Jämfört med 2017 har klimatpåverkan från tandborstinköp minskat med över 50 %.

Bild: Tandborstar av bambu eller sockerrör har ungefär hälften så stor klimatpåverkan som tandborstar av fossil plast.

4.3.6 Effektiv textilhantering och hållbara textilmaterial

Miljöpåverkan från textilier sker i hela textilens livscykel och Region Stockholm arbetar för att minska miljöpåverkan i alla delar. Den största delen av miljöpåverkan sker under tillverkningsfasen då stora mängder vatten går åt och miljöskadliga kemikalier används vid såväl odling som i tillverkningsprocessen. Därför är det viktigt att undvika nyproduktion av både flergångs- och engångstextilier. Ett sätt att minska miljöpåverkan är att se till att kliniken inte har ett större lager av arbetskläder än nödvändigt.

Stor mängd textilier på våra hyllor leder till onödig nyproduktion och miljöpåverkan

Mål: 2021 är andelen arbetskläder som ligger på klinik i över 30 dagar mindre än 25 procent

Resultat 2020:

Årsmedelvärdet av andelen arbetskläder som låg ute på klinik mer än 30 dagar var 20 procent

Bild: Folktandvårdens bussarong är gjord av träfiber och återvunnen PET som minskar kemikalie- och vattenanvändning.

4.4 Process för hållbar upphandling

Folktandvården Stockholm genomför egna upphandlingar men köper även många varor och tjänster som är upphandlade av Region Stockholm. Vi följer Sveriges regioners gemensamma uppförandekod för leverantörer, som utgår från FN-initiativet Global Compact's tio principer. Här ingår även antikorruption.

Sveriges regioner utför också regelbunden uppföljning och kontroll av efterlevnad inom utpekade riskområden som berör vår verksamhet, till exempel instrument och handskar. Mer information finns på Sveriges regioners hemsida, Hållbar upphandling.

Under 2020 har det varit stort fokus på covid-19 och att hantera bristen på skyddsmaterial och desinfektionsmedel. Mycket tid har gått till att leta och kontrollera nya förbrukningsmaterial och anpassa våra riktlinjer och inköp efter tillgång. Vi har haft mindre tid för att ytterligare utveckla vår process för hållbar upphandling och hållbara inköp i Folktandvården men processen kommer fortsätta under 2021.

Folktandvården har gjort en övergripande riskbedömning av sina egna leverantörer och avtalsområden utifrån bland annat regionens Uppförandekod för socialt ansvarstagande. Riskbedömningen ligger till grund för planering av kommande leverantörsuppföljningar.

4.4.1 Hållbar upphandling inom Region Stockholm

Covid-19 ökar hållbarhetsriskerna i globala leveranskedjor

Coronapandemin har lett till att hållbarhetsriskerna i globala leveranskedjor har ökat. Det gäller både vid produktion av produkter där efterfrågan har gått upp, men också inom områden där efterfrågan har minskat och miljoner arbetare förlorat sina arbeten och därmed sin möjlighet till försörjning.

Regionerna har under krisen följt situationen i leveranskedjorna för de produkter som köps in. De har bland annat utvecklat ett särskilt formulär för att kunna följa upp nya aktörer på marknaden och lyft frågan till dialog med befintliga leverantörer och branschorganisationen Swedish Medtech.

Under 2020 har Sveriges regioner och landstings nationella samarbete för hållbar upphandling genomfört sju uppföljningar som är avslutade. 24 upphandlingar är pågående och 16 påbörjade. De har även genomfört analys av kemikalieinnehåll i 17 textilprodukter och haft två leverantörshearings.

Vid uppföljning granskas bland annat leverantörernas strukturerade miljöarbete samt krav på produkt och/eller tjänst. Vissa uppföljningar är skrivbordsuppföljningar, vilket innebär att leverantörerna får fylla i ett formulär samt bifoga verifikat för samtliga produkter och krav som omfattas av uppföljningen. Leverantörernas svar bedöms och granskas. I de fall avvikelser funnits har Region Stockholm initialt arbetat med leverantörerna för att åtgärda avvikelserna och i de fall avvikelser kvarstår när uppföljningen avslutas, kan sanktioner enligt gällande avtal nyttjas.

Mer information om det nationella arbetet med hållbar upphandling finns på hemsidan <http://www.hallbarupphandling.se/>.

4.4.2 Smarta inköp och lagerhållning av dentala material

Folktandvården Stockholm har som mål att minska mängden dentala material som slängs, bland annat genom kostnadseffektiva inköp och lagerhållning. Eftersom det är svårt att mäta mängden som slängs mäter vi istället mängden material som köps in. Denna aktivitet har inte prioriterats under 2020 på grund av coronapandemin.

4.5 Motverkande av korruption

För Folktandvården är det viktigt att säkerställa att samarbetet med leverantörer sker på ett korrekt sätt och med god etik och moral. Mutor i form av gåvor eller pengar ska inte förekomma i något led av verksamheten.

Arbetet med antikorruption utgår från följande styrande dokument:

- 1 Uppförandekod för Region Stockholm, LS 2017-1198
- 2 Riktlinjer för antikorruption och representation, LS 2015-1324
- 3 Policy för inköp, LS 2019-0667
- 4 Riktlinjer för inköp, LS 2019-1148
- 5 Uppförandekod för leverantörer, LS 2013-0353

Riktlinjer för antikorruption

På 78 % av Folktandvårdens kliniker känner alla anställda till Folktandvårdens information om antikorruption och riktlinjer för representation och gåvor.

Nya medarbetare informeras löpande

En viktig del av arbetet med antikorruption sker i samband med upphandlingar. Folktandvården följer lagen om offentlig upphandling (LOU). Det innebär att upphandlingen måste följa ett visst regelverk, så att krav på kvalitet, etik och ekonomisk hållbarhet uppfylls. Alla leverantörer ska ha samma chans att konkurrera om leveranser till Folktandvården.

Sveriges regioners uppförandekod för leverantörer tydliggör att varor och tjänster som köps in av Folktandvården ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med FN:s deklaration mot korruption inom hela leverantörskedjan. Uppförandekoden kräver öppenhet i leverantörskedjan och Sveriges regioner utför avtalsuppföljningar.

Folktandvården arbetar för att främja etik och integritet i organisationen i det vardagliga arbetet. Det görs bland annat genom information om antikorruption på intranät och kontinuerlig utbildning av klinikledningarna, som också ska informera medarbetarna om ämnet. Även regelverket för representation och gåvor uppdateras löpande på intranätet och

medarbetarna informeras om regelverken. Det finns rutiner för kontroll av transaktioner och leverantörer och kontrollerna genomförs löpande. Eventuella bisysslor fångas upp vid nyanställning och vid det årliga medarbetarsamtalet.

Jävssituationer regleras i styrande dokument såsom styrelsens arbetsordning och vd-instruktionen. Alla som deltar som representanter för Folktandvården i upphandlingar får information om sekretess och jäv och skriver under en sekretess- och jävsförbindelse för respektive upphandling de deltar i.

I riskanalysen för 2020 tas följande risk kopplade till korruption upp:

- Risk för bristande intern styrning och kontroll i fakturahanteringen

Risken bedöms inte vara hög utan är på en acceptabel nivå. För att minska riskerna ytterligare ses styrande dokument såsom attestinstruktion, delegationsordning, vd-instruktion och styrelsens arbetsordning över och uppdateras årligen.

Folktandvården håller på att se över, utveckla och dokumentera inköpsprocessen inklusive rutiner för efterlevnad av LOU. Informations- och utbildningsmaterial har tagits fram inom området och informationsinsatser har genomförts. Ett stort antal avtal har lästs in i inköpssystemet och utveckling av systemet har genomförts under året för att styra de inköp som går dit. Ett inköpssystem för tandteknik, Denthub, där fakturan genereras i systemet, har sedan tidigare implementerats. Arbetet med att utveckla inköpsprocessen och dess rutiner och dokumentation inom området kommer att fortsätta under 2021.

Aktiviteter 2020

Folktandvården brukar årligen hålla säkerhetsutbildningar för nya klinikchefer. Som en del i utbildningen ingår ekonomisk säkerhet och information om antikorruption. Ingen säkerhetsutbildning genomfördes under 2020. Det berodde på att många utbildningar ställdes in under året på grund av pandemin. Säkerhetsutbildningen kommer att tas upp igenom under 2021.

Folktandvården ställer årligen en fråga i en enkät till klinikledningarna om deras anställda har fått information om antikorruption. I enkäten för 2020 har 78 procent svarat att deras anställda känner till Folktandvårdens riktlinje om antikorruption.

4.6 Hållbarhetsfokus i ny teknik, innovation och forskning

I Folktandvården finns ett aktivt arbete med att införa ny teknik, hitta innovativa lösningar och bedriva forskning. Områden som är viktiga för att bidra till en långsiktigt hållbar verksamhet.

Vi forskar för framtiden och arbetar för ett hållbart samhälle med bättre tandhälsa. En viktig del i vår forskningsstrategi är att öka andelen patientnära kliniska projekt. Därför prioriterar Folktandvården projekt som kan bidra till bästa möjliga kunskap inför varje patientbehandling.

Folktandvården Stockholm avsätter egna ekonomiska resurser för forskning och utbildning, men får även externa anslag i konkurrens med andra. Vi forskar tillsammans med Karolinska Institutet, hälso- och sjukvården samt industrin. På Region Stockholms uppdrag deltar vi i arbetet med Styrgruppen för Odontologisk Forskning (SOF) samt de underliggande

arbetsgrupperna Akademiskt Äldretandvårdscentrum (ACT) och Akademiskt Barntandvårdscentrum (ABC), tillsammans med institutionen för odontologi på Karolinska Institutet. Vi bidrar även till regionens kunskapsstyrning genom att leda arbetet inom RPO, regional programområde, Tandvård Stockholm Gotland samt att vi har en representant för NPO, nationella programområdet, för tandvård.

Aktiviteter 2020

Coronapandemin har påverkat hela världen och forskare arbetar intensivt för att öka kunskapen om det nya viruset.

Forskning kring covid-19

Folktandvården har delaktig i flera forskningsinitiativ kring covid-19 under 2020

Folktandvården Stockholm har varit delaktiga i flera forskningsinitiativ kring covid-19 under 2020. Vi deltog i den stora regionala studien om virus och antikroppsförekomst hos medarbetare under juni 2020. Då ett urval (närmare 350 stycken) av våra medarbetare testades ute i verksamheten. Dessutom genomfördes en pilotstudie för att studera förekomst av virus på olika ytor i behandlingsrummet efter behandling av känd covid-19 på vår covid-19 mottagning på enheten för orofacial medicin på Huddinge sjukhus. Vi har även samverkat med Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin på KI för att studera samband mellan rökning och allvarligt förlopp av covid-19. Resultaten av dessa studier analyseras nu och kommer att rapporteras under första halvåret 2021. Vi har också påbörjat en utvärdering av vår verksamhet med triagering och omhändertagande av invånare med luftvägssymptom och tandvårdsbehov.

Folktandvården Stockholm har även deltagit i arbetet med en nationell arbetsgrupp NAG Aerosol genererande procedurer i tandvården, Kunskapsunderlaget från gruppens arbete bearbetas nu av SKR inför publicering inom den nationella kunskapsstyrningen.

Folktandvården driver centralt ett flertal innovationsprojekt till exempel inom övervakning och styrning av maskinteknisk utrustning. Folktandvården nästa steg är att informera och skapa förutsättningar för medarbetarna att bidra med egna innovationer. Fortsatt arbete kommer att ske för att ytterligare förbättra det systematiska innovationsarbetet inom organisationen.

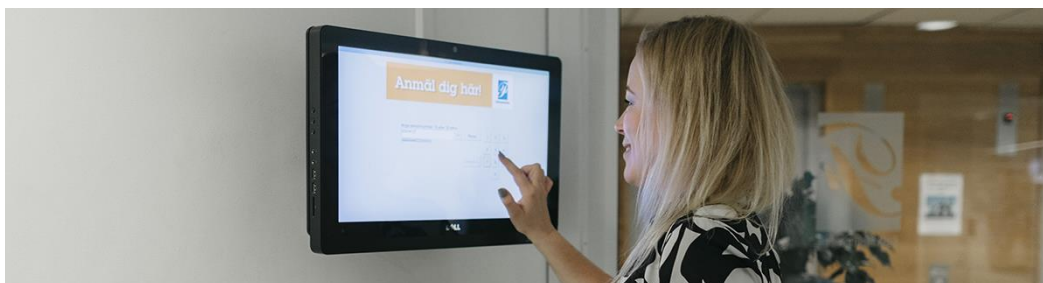

Bild: Incheckning och betalning via skärm är exempel på digitala processer som har haft fortsatt stort fokus under 2020

Bild: Rocka munnen är en app som vänder sig till barn för att lära ut och uppmuntra barn till tandborstning. Bilden är tagen innan coronapandemin och stämmer inte med våra förstärkta hygien- och smittskyddsrutiner i samband med covid-19.

Under 2020 har digitalisering varit ett prioriterat område och en del i arbetet för att minska resandet och minska risken för smittspridning av covid-19. Genom digitala lösningar kan vi kommunicera enklare och effektivare med våra kunder, erbjuda bättre och säkrare tandvård samtidigt som vi värnar om tandhälsan och klimatet.

Alla medarbetare på Folktandvården har haft tillgång till digitala verktyg som Teams och de flesta möten, kommunikation och utbildningar har skett digitalt. För att undvika att samla grupper av medarbetare och hålla fysiskt avstånd har till exempel digitala arbetsplatsträffar via Teams, genomförts på klinikerna. Under 2020 har Folktandvården även genomfört ett projekt med digitala vårdmöten där patienten får träffa tandläkaren via en app i mobilen. Folktandvården Sverige har också vidareutvecklat appen Rocka Munnen så att den också ska passa yngre barn. Rocka munnen innehåller spel och annat som uppmuntrar till tandborstning.

Digitala processer erbjuds för alla aspekter av vår verksamhet såsom exempelvis kallelseflöden, intraoral scanning, digitala mikroskop och betalningsflöden.

Digitala avtryck genom intraoral skanning ger en 3D-bild av bittet direkt på datorskärmen. Tekniken ger en mer exakt avbildning än ett konventionellt avtryck och är smidigare för både medarbetare och kund. Kemikalie- och materialanvändningen kan minska då patienten slipper avtrycksmaterial i munnen och färre gipsmodeller behöver tas fram. Transporterna minskar då avtrycken inte behöver budas eller skickas med post utan skickas digitalt till tandteknikern. Folktandvårdens tandtekniska laboratorium har även installerat 3D-printer samt fräs för att hantera digitalt flöde av tandteknik.

Elektroniska sms-kallelser minskar vårt miljöavtryck och möter upp mot våra kunders snabbt expanderande behov av kommunikation genom digitala kanaler. Sms har även använts i kommunikationen med patienten om våra rutiner i samband med covid-19.

5. Övrigt miljöarbete

5.1 Miljöutbildningar i Folktandvården

Alla anställda i Folktandvården genomgår en grundläggande miljöutbildning. Vart femte år gör alla anställda en webbutbildning om gällande miljöprogram i regionen.

På varje klinik finns en miljöambassadör som genomgår en grundutbildning och deltar i Region Stockholms spetsutbildning för miljöombud.

På alla kliniker finns även en kemikalieinventerare som får en grundutbildning i kemikalier och Klara, som är vårt digitala kemikaliehanteringssystem.

Under 2020 har dessa utbildningar genomförts digitalt.

Hållbarhet och miljöledningssystem ingår även i våra utbildningar för nya chefer och arbetsledare i Folktandvården.

5.2 Ekologiska livsmedel

Folktandvården har som mål att allt kaffe som köps in ska vara certifierat som ekologiskt och vara etiskt producerat. För andra livsmedel som te, mjölk och socker vill vi öka andelen som är certifierat som ekologiskt och etiskt producerat.

Resultat 2020

Inköp från Selecta 2020. Resultat andel certifierat eko/etiskt enligt Selecta.

Andel certifierat Eko/etiskt kaffe	98 %
Kaffe total kostnad:	654 613 kr
Kaffe certifierat (Selecta) eko/etiskt:	644 464 kr

Andel certifierat eko/etiskt te	59 %
Te total kostnad:	114 323 kr
Te certifierat eko/etiskt:	66 912 kr

Andel certifierat eko/etisk mjölk, socker, choklad 75 %

Mjölk, socker, choklad totalt:	308 775 kr
Mjölk, socker, choklad, eko/etiskt:	231 847 kr

Inköpsstatistik är från Selecta och Medicarrier.